

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő ז"ל מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

3.50 SEKEL (székelyek számára) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1981. JANUÁR 9., PÉNTEK 9879. sz.

JICCHAK MODÁI, A LIBERÁLIS PÁRT ELNÖKE:

«Lehet, hogy pártunk is a választások korábbi megtartása mellett szavaz»

A PEDAGÓGUSOK ELUTASÍTOTTÁK A KORMÁNY KOMPROMISSZUMOS JAVASLATÁT, AMELYET LŐRINCZ SLOMÓ TERJESZTETT ELÉJÜK

A belpolitikai élet legutóbbi eseményei majdnem lehetetlenné teszik Begin számára, hogy a vasárnapi minisztertanácson megőrizze a kormány egységét. Mivel a pedagógusok elutasították a kormány kompromisszumos javaslatát — Lőrincz Slomó képviselő (Águdát Jiszráél), a pénzügyi bizottság elnöke terjesztette eléjük —, az a valószínű, hogy nem Hurwitz pénzügyminiszter, hanem Zvulun Hammer közoktatásügyi miniszter mond le, mert kártart az Ecjoni-bizottság javaslatát, a pedagógusok érdekvédelme mellett.

Lőrincz Slomó tegnap órákon át tárgyalta a két pedagógus-szervezet képviselőivel és kompromisszum-ajánlatának lényege az volt, hogy a pedagógusok csak jövő áprilisban kapjanak fizetés emelést, de az eddigi fizetései két nyolc hónapra visszamenőleg szintén folyósítaná számukra a kormányzat.

A pedagógusok véleménye az volt, hogy a kormánynak kötelessége teljes egészében és haladéknélkül magáévá tenni és végrehajtani az Ecjoni-jelentést. Kompromisszumra nem hajlottak.

HAMMER KÖVETKEZETES

Zvulun Hammer közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy változatlanul kártart a pedagógusok mellett és minden korábbi nyilatkozata érvényes. Ez nem kevesebbet jelent, mint hogy lemond, ha a kormány vasárnap elutasítja az Ecjoni-bizottság jelentését. De ha történetesen magáévá teszi, akkor viszont Jigáél Hurwitz pénzügyminiszter mond le.

Jigáél Jadin miniszterelnökhelyettes, aki rövid kórházi kezelés és lábadozás után visszatért a politikai életbe, tegnap kijelentette, hogy ha a vasárnapi minisztertanácson akár csak egy miniszter is lemond, ő a kormány lemondását, illetve idő előtti választásokat indítványoz.

Jicchak Modái energiaügyi miniszter, a Liberális Párt vezetőjének elnöke utóbbi minőségében tegnap azt mondta, hogy ő és pártja több más vezetője is elégedetlen a kormány politikájával, a sok huza-vonával, a határozatképtelenséggel és ha a vasárnapi minisztertanácson nem változik meg a helyzet, „nem csak hogy megszavazzuk a korábbi választásokat, de mi leszünk azok kezdeményezői” — mondotta.

A TEL-AVIVI

HADASH KÖNYVTÁR

külföldi olvasói számára minden magyaryelvű könyvet, hanglezet, kazettát pontosan, gyorsan szállít a világ minden részére.

TEL-AVIV.

Nesz Ciona u. 4.

Telefon: 659-684.

A Vallásos Nemzeti Párt vezetőjének álláspontja a következő. Ha Zvulun Hammer lemond, a párt többi miniszterei is követik példáját. Ez tehát egy-

BEGIN

Vasárnap elmegy az elnökhöz? értelmű azzal, hogy a VNP kiválna a koalícióból.

INKÁBB HURWITZ...

E veszélyt látván, Begin eddigi irányította az eseményeket, hogy inkább elfogadja a kormány az Ecjoni-bizottság jelentését és ne Hammer, hanem Hurwitz mondjon le, mert elektorálisan kisebb párt, a Rafi van mögötte, és míg a VNP kiválna lehetetlenné teszi a kabinet további együttmaradását, a Rafi helyettesíthetőnek tűnt számára. Slomó Eljahu képviselővel, illetve az Achva csoport tagjaival tárgyalta. Parlamenti erejük megfelelő a Rafi-éval — három képviselőjük van —, a koalíció intenzív támogatása fejében egy tárcát kaptak volna. Erre azonban valószínű, nem kerül sor, mert a liberálisok ellenzik és a közéleti etikával ellentétnek tartják az ügyletet.

Igy tehát elképzelhető, hogy Begin vasárnap lemond, vagy a hogy a politikai élet zsargonja jelöli meg az utóbbi hónapokban a fogalmat — „elmegy az elnökhöz”.

Mi ennek a lépésnek a következménye?

Hírmagyarázóknak írja:

BEGIN EGYEDÜL MARAD

Ha Begin, illetve a kormány lemond, ez nem jelenti okvetlen, hogy kiírják a választásokat. Elképzelhető, hogy az elnök új kormány alakításával bízza meg Begint, aki a Kneszet viszonylag legnagyobb pártja élén áll.

A miniszterelnök esetleg kisebbségi kormányt is alakíthat. Mindez azonban elméleti jelle-

gű fejtegetés, mert úgy tűnik, Begin cserben hagyják a koalíciós partnerei. Előbb a Vallásos Nemzeti Párt részéről hangzottak el koalíció-ellenes, szinte eretneknek tűnő kijelentések, — tegnap pedig Modái nyilatkozata utalt arra, hogy a liberálisokra sem számíthat a kormányfő.

Valószínű tehát, hogy Begin elmegy az elnökhöz, majd a Likud javaslatot tesz a Kneszetben egy olyan törvényre, amelynek értelmében a Ház feloszlatja önmagát és kiírják az új választásokat.

Valószínűnek látszik, hogy Begin a lehető legkésőbbi időpontot választja. Május végét — hogy a kormány a helyén maradjon legalább négy esztendőig (május 7.), de az is lehet, hogy június elején választ az ország népe.

Addig a jelenlegi kormány vezetői az ügyeket, átmeneti kormányként. Mit jelent az, hogy átmeneti kormány?”

Teljesen azonos jogkörrel működik a rendes és az átmeneti kormány, csak egyetlen különbség van. Az átmeneti kormányból senki sem léphet ki és senki sem csatlakozhat hozzá. Az átmeneti kormány ellen nem lehet bizalmatlansági indítványt benyújtani.

Valószínűnek látszik, hogy Begin ráveszi majd a koalícióhoz tartozó képviselőket, hogy az ő szempontjainak megfelelően minnél későbbre tegyék, illetve szavazzák meg a következő választás időpontját.

Algirban tárgyalnak az iráni tuszok mielőbbi szabadulásának feltételeiről

Warren Christopher, az amerikai külügyi államtitkár Algirban folytatja a tárgyalásokat az 52 túszer Iránból való kiszabadításáról. A tárgyalások első szakasza Washingtonban folyt.

A sajtót nem tájékoztatják a tárgyalások menetéről, de annyit kiszivárgott, hogy az iráni kormány 24 milliárd dollárt követel és az amerikaiak jelenleg 6 milliárd dollárt hajlandók adni az irániaknak

a túszer kiszabadítása ellenében. Teherán közben egyre azzal fe-

Simon Peresz javaslata: «Két hónapra korlátozott választási harc»

Simon Peresz Kneszet-képviselő, a Munkapárt elnöke tegnap pártja szűkebb vezetőségének ülésén azt javasolta, hogy a Kneszet feloszlásától számított két hónapon belül kerüljön sor a választásra.

A képviselő szerint az adott helyzetben két hónap elegendő arra, hogy a pártok kifejtseik álláspontjukat és maguk mellé állítsák azokat, akik rokonszenvvel fordulnak programjuk felé.

— Ebben az ügyben törvényjavaslatot nyújtunk be és reméljük, többséget biztosítunk a számúra — mondotta a képviselő.

További javaslata, hogy rövidítsék le a tilalmi időt, amelynek tartama alatt állami szolgálatban álló személyiségek nem jelölhetik magukat Kneszet-képviselőkné. Peresz nem mondta

PERESZ:

Hatvan nap elegendő

meg, milyen prominens állam szolgálatban álló személyiségekre gondolt, csak általánosságban beszélt.

Simon Peresz kijelentette, hogy nem folytatott és nem folytat olyan jellegű tárgyalást más pártok vezetőivel, amely a közéleti tisztesség szempontjából kifogásolható.

Beszédét így fejezte be:

— Követelni fogjuk, hogy a botrányos vizsgálatok, mint például, az Abu Chácéra-ügy, vagy az „Öszibarack-ügy”-ben ne kerülhessen sor a felelősség kérdésének eltussolására, illetve ezen ügyek jelentőségének kisebbítésére. Rajta leszünk, hogy a felelősség elve tüzőn-vizen át érvényesüljön.

A lengyel munkások újabb követelése:

Öt napos munkahét

A lengyel munkások „Szolidaritás” szakszervezetének vezetője elhatározta, hogy bevezetik az ötnapos munkahetet. Erről nem tárgyaltak előzőleg a kormány vezetőivel.

Jellemző a szakszervezet befolyására, hogy maga Jagielszky, a miniszterelnök reagált a követelésre a tévében elmondott beszédében és kifejtette, hogy a kormány ellenajánlatot tesz, még pedig alternatív módon. Vagy úgy, hogy minden második héten kapjanak „szabad szombatot” a dolgozók, vagy minden héten, de ebben az esetben napi fél órával meghosszabbítanák a munkaidőt.

A miniszterelnök rámutatott, egyetlen országban, — Nyugaton sem került sor az 5 napos munka hét átmenet nélküli bevezetésére, továbbá hozzáfűzte, hogy egyetlen szocialista országban sem vezették még be a 40 órás munkahetet.

Rövidesen megjelenik a „Szolidaritás” szakszervezet hetilapja, amelynek szerkesztésével egy neves katolikus szellemben író publicistát bíztak meg.

A CGT francia szakszervezeti mozgalom, amely kommunista befolyás alatt áll, meghívta Lech Waleszát, látogasson el Párizsba. A munkásvezér elfogadta a meghívást. A varsói kommunista vezetők — nem bánják, ha Lech Walesza nyugati országba látogat, csak arra nem kerülhet sor, hogy valamelyik népi demokratikus ország dolgozóit meghívásának tegyen eleget. Egy ilyen lá-

nyán, a kormányservekkel való előzetes tárgyalás nélkül döntött, és felszólította a dolgozókat, hogy már most szombaton ne jelenjenek meg a munkahelyeiken. Az ország vezetői most valószínűleg könyörögnek a munkásoknak, ne vezessék be egyelőre az ötnapos munkahetet, mert „Lengyelország ennek anyagi terheit képtelen lenne vállalni”.

Zubin Mehta a Zsidó Világkongresszus kitüntetéséje

A közeli napokban ül össze Jeruzsálemben a Zsidó Világkongresszus, s a nép időszerű problémái kerülnek napirendre. Több népi demokratikus ország zsidó közéleti vezetői is jelen lesznek a kongresszuson.

Tegnap este jelentették, hogy Zubin Mehta, az Izraeli Filharmonikusok vezető karmestere különleges kitüntetést kap a kongresszuson. A zsidó nép őszinte elismerését fejezi ki a művészek, azért a kulturális értékek értékelésének érdekében, amely Izraelnek nyújtott hosszú éveken át.

Zubin Mehta a napokban Izraelbe érkezik és miután átveszi a kitüntetést a kongresszuson, ő dirigálja a delegátusok tiszteletére rendezendő diszhangversenyen a zenekart.

rádióbeszédet mond és elbűcsűzik az amerikai nemzetől. Allítólag ebben a beszédében

összegező módon utal majd a túszer kiszabadítása érdekében folytatott tevékenységre.

Elnöki tevékenységének végső

aktusaként benyújtja a törvényhozás két házának a költségvetéstervezetet, amelyhez — a hagyományoknak megfelelően — a kül- és belpolitikai helyzetet elemző beszéd járul kommentárként. Carter a hagyományokkal ellentétben, nem jelenik meg személyesen a törvényhozók előtt, csak elküldi a beszédét és a költségvetés-tervezetet. A vitánál sem lesz természetesen jelen.

Január 20-ikán kerül sor az új elnök beiktatására. Ennek a szertartásnak minden részletét ki alakították az amerikai demokrácia 200 éves történetének hagyományai.

aljas és a nemzetközi kapcsolatok történetében példa nélküli álló formáját.

„Teherán tévesen méri fel a nemzetközi erőviszonyokat. Meg kell tanítani őket bizonyos alapfogalmakra” — írja.

Reagan elnök, aki tizenegy nap múlva költözik be a Fehér Házba, kifejezetten ellene van az embervásárnak, illetve a perzsvásárnak, ahogy az amerikai sajtó nevezi a Warren Christopher államtitkár és iráni kollégája között folyó tárgyalásokat. A megválasztott elnök véleménye, hogy az ügylet megkötése

legalizálná a túszer-szedést, mint a nemzetközi ellentétek megoldásának módját.

Carter elnök a jövő héten, — 14-ikén — nagyszabású tévé- és

OLÉK FIGYELMÉBE!

A január 15-re tervezett találkozó technikai okok miatt elmarad. Az új időpontról kellő időben értesíteni fogjuk az érdekelteket.

IDŐJÁRÁS

A kellemes, száraz idő tovább tart, a hőmérséklet a hét végén emelkedik.

TÁMADÁS ÉRTELMI KÉPESSÉGEIM ELLEN

Irta: BARKAY ZEEV

Meg vagyok sértve, mint izráeli polgár.

Nem szeretem ugyanis, ha lebecsülik értelmi és felfogóképességemet, ha szellemi fejlődésben visszamaradt gyermekként, vagy ami még rosszabb, felnőttként kezelnek. Márpedig ez történik hosszú hetek óta: meg-megújuló kísérletek arra, hogy mellékvágányra tereljék felfogómat jogról, rendről, törvényről, közéleti tisztaságról, demokráciáról.

Lehet, hogy régivágású ember nek tartanak, de töredelmesen be kell vallanom: én nem szeretem a bűnözőket. A fehérgallérosokat sem, a panamázi köztisztviselőket. Az olyan köztisztviselőket szeretem — beleértve természetesen minisztereket is —, akikhez még a gyanu árnyéka sem fér. Ha pedig mégis hozzájuk fér a gyanu árnyéka, akkor ezt az összes törvényes, demokratikus eszközökkel ki kell vizsgálni. S ezt a vizsgálatot, törvényes eljárást minden eszközzel elő kell segíteni a társadalom és az ország érdekében, nem pedig minden eszközzel akadályozni, gáncsolni, feltartóztatni. Pont.

S mielőtt tovább mennék, már most kijelenthetem: e felfogásom mellett megingathatatlanul kitartok, s nem fog sikerülni megváltoztatni azt, sem mellébeszéléssel, sem elterelő hadmű-

velettel, sem büntudat-keltéssel. Elég erősnek érzem magam intellektuális szempontból, hogy álljam a sarat.

Ami ugyanis az Abu Chácéra — belügyminisztérium — Sáfir fronton történik, az nem egyéb koncentrált támadásnál — szellemi képességeim ellen. Rá akarnek venni, meg akarnek „gyűrni”, hogy megváltoztassam fenti álláspontomat; hogy arra a következtetésre jussak, hogy nincs helye törvényes eljárásnak sem Abu Chácéra, sem pedig a belügyminisztérium ellen, illetve, ha ez mégis bekövetkezik, akkor igazságtalanul, hamis jogalapon történik.

Ehhez, mindenekelőtt, szükséges, hogy megingassák bizalmamat az ország belső rendfenntartó testületében, a rendőrségben. Hogy a rendőrség „hazudik és fasiszta módszereket alkalmaz”. Mármost, hogy a rendőrség azt terjesztette, hogy hat államtanu van Abu Chácéra ellen, holott csak egy volt; továbbá, hogy fortélyt alkalmazott, amikor megbízottja Jisráél Gottliebellel beszélt.

A rendőrség háborút folytat a

bűnözés ellen. A háboruban a hadicsele legitím eszköz. Nincs még egy rendőrsége a világnak, melynek kezét annyira megkötötték a demokratikus törvények és rendelkezések, mint az amerikai. És hányszor látjuk például, a rádióban, televízióban és sajtóban, hogy az amerikai rendőrség megtévesztő hírt közöl a rádióban, televízióban és sajtóban annak érdekében, hogy kézre kerítse a tettest. Milyen tisztességesnek számazott bár, milyen kára abból, hogy azt hitte, mondjuk, hogy hat államtanu van, amikor csak egy volt? S létezik-e egyetlen rendőrség is a világon, amely besugó, ügynökök nélkül dolgozik? S ha az a bizonyos rendőrségi megbízott, mondjuk, fortélyal bírta tanuvalomásra Jisráél Gottliebét — akkor mi van? A lényeg, hogy a tanuvalomás igaz adatokat tartalmazzon. Ez véglegesen csak a bíróságon fog kiderülni — de addig is, a kormány jogtanácsosa, úgy is mint állami főügyész, többször is kijelentette, hogy ez az első tanuvalomás mit sem változtatott azon állás-

pontján, hogy Abu Chácérát bíróság elé kell állítani.

Lehet, sőt biztos, hogy a volt rendőrfőkapitány, vitathatatlan érdemei mellett, elkövetett hibákat is, helytelenül viselkedett Talán nem kellett volna Laszkovhoz mennie, talán nem kellett volna várnia az „Öszibarack”-dosszié nyilvánosságra hozatalával elbocsátásáig. Lehet, hogy az „Öszibarack”-dosszié nem tartalmaz országrengető vádakokat legmagasabb beosztású személyek, hanem csak alacsonyabb rangú hivatalnokok ellen irányul, az is lehet, hogy a szóbanforgó feljelentések egy része alaptalan vagy bizonyíthatatlan.

De éppen ezért szorul sürgős kivizsgálásra az ügy, s épp ezért semmiféle ki- és mellébeszélés sem tud megsabáditani attól a rendkívül kellemetlen érzéstől, amely akkor támadt bennem, amikor tudomásomra jutott a belügyminiszter utasítása a vizsgálat felfüggesztésére „a választások utánig”. A belügyminisztert tehát nem izgatja különösebben, hogy amennyiben

fárd, s nem azért nem tetszik a belügyminiszter, mert azt mondta Sáfirnak, amit mondott, hanem mert kápelit hord.

En azonban pontosan tudom, hogy milyen kritériumok szerint ítélem meg az embereket, ennél fogva szilárdan kitartok álláspontom mellett, mind a vallásügyi miniszter, mind pedig a belügyminiszter esetében. Nem sikerült és nem fog sikerülni büntudatot ébreszteni bennem — leg alábbis ebben a vonatkozásban nem.

Epp ezért azt javaslom, hogy jának fel ezzel az offenzívával értelmi képességeim és erkölcsi felfogásom ellen, s engedjenek szabad utat annak a törvényes, jogi folyamatnak, amely ilyen esetekben elkerülhetetlen minden valóban kulturált, felvilágosult, demokratikus államban, még választási évben is; és akkor is, ha az kedvezőtlen bizonyos politikai tényezőkre nézve.

A „megdolgozásomra” fordított mérhetetlenül sok időt és energiát pedig felhasználhatták volna sokkal fontosabb célokra — van épp elég. Törődjenek bele, hogy amennyiben rajtam múlik, ez az ország megmarad nyugati mintájú jogállamnak. Sajnálom, de ezen már nem tudok, és nem is akarok változtatni.

MAQUETT

keres
ANYAGSZABASZT

Jelentkezés helyben:
AKKO IPARI KÖRZET
Tel. 04-911532

RENŐRSÉGI ÉTLAP

A rendőrség dossziéjának a nevére haragszok: megutáltam s nem ehetek többé öszibarackot. Nagyon kérem, ne legyen a következő „Libamáj”, mert ettől is elvonnék az étvágyamat, ami kár. Legjobb lesz, ha a rendőrség azt „Spenótnak” nevezi, amiért majd ifjuságunk mély hálája övezi.

gr. j.

„SÁRON” NAPBOYLER

AZ ÁRAM DRÁGA DOLOG.
TAKAREKOSKODJUNK VELE!!!
SZERELTESEN FEL MÉG MA

„SÁRON” NAPBOYLER!

Most 4 részletben,
kamatmentesen fizethető!

Iroda: Jákov Kohén 11, Rison Löcion, Rámát Élijáhu
Tárcaszáza a 03-948865 számot, és megbízottunk — Önre nézve minden kötelezettség nélkül — felkeresi.

VESZÜNK
TORÓTT-REGI
ES HASZNÁLT
ARANYÉKSZERT
MAGAS ARON
AZONNAL FIZETÜNK
CAMGO

• Natanja: Szd. Weizmann 4,
IV. em. tel.053-33 252,
37 551
• Tel-Aviv: Weizmann 97,
Tel.03-443 156
Dzingoff 121 ("TOPAZ")
Tel.03-231232
• Haifa: Ibn Sina 20, Tel.
04-644 290
• Kirjat Motzkin: Rech. Barak
41, Tel. 04-708 055

AZONNALI KÖLCSÖN KAPHATÓ

Ki féli az autó rozsdásodásától?

Akik januárban vásárolnak Fiat autót — rozsdát megelőző eljárást kapnak és jótállást 5 évre — felár nélkül!

Mindenki.

Izráel nedves klímája, s az, hogy a gépkocsi legnagyobb része a tengerparti övezetben összpontosul, Komoly problémát képez a rozsdá szempontjából, ami nagy kárt okoz az autónak. Amennyiben új autót készülni vásárolni — a Fiat megoldást talált az Ön számára — garanciával! Ujfajta módszerrel, amely rozsdamentességen alapul (ANTI RUST TREATMENT) megóvja a rozsdá képződésétől és megőrzi kocsija értékét. Az új anyag és kezelési módszere már több országban ismeretes, s most Izráelben a Fiat importőreinek köszönhetően, ön is résztülhet benne. És ez még nem minden: amikor megvásárolja az egyik Fiat-81-es modellt, három évi jótállást nyújtunk önnek rozsdásodás ellen, amely öt évre meghosszabbítható! (A garancialevél feltételei alapján). Válasszon ki egy gazdaságos, kényelmes és biztonságos 81-es Fiatot és rozsdamentes jótállásban is részesül.

További részletek a Fiat ügynökségeiben.

A FIAT 5 ÉVES GARANCIÁT NYUJT

FIAT ROZSDA ELLEN

JÁRJON EL BÖLCSEN — VEZESSEN FIATOT

A «MENJ UTADRA» ESETE

Irta: SÁBTAJ HIMMELFARB

Minden hithű zsidó tudja, mekkora a heti szakasz; azok, akik széles tudással rendelkezve a zsidó tudományok terén könnyűszerrel illeszkedik rá a heti szakasz mondanivalóját a kor eseményeihez. A most eltelt hét központi eseményére mi sem illik jobban, mint a „Menj utadra”, „Lech locha” kezdetű szakasz. E két kurta, de világos szó tökéletesen kifejezi azt, ami e héten történt, kivált hogy az ügyben olyan hithű, mely vallási gyökerekkel rendelkező zsidó szerepel, mint dr. Burg belügyminiszter, aki talán másoknál is jobban tudja a heti szakaszok lényegét az időszerű valósághoz idomítani, hiszen hetenként ismertette jiddis nyelven a rádióban.

Noha a „Menj utadra” nem ennek a hétnek a szakasza, mégis egy reggelen a belügyminiszter megüzent a rendőrfőkapitánynak, hogy „Menj utadra”.

A visszhang alapján, amit a főkapitány elbocsátása eddig keltett, feltehető, hogy hazánkban ez még jó sokáig fogja a közvéleményt foglalkoztatni. Senki sem vitatja, hogy a belügyminiszternek jogában áll nem megbiztatni a főkapitányt megbízatását, de a menesztés módja, formája mégis elgondolkodásra késztet hátha dr. Burg lépése mögött olyan indítékok is megbújnak, amelyek nem állnak kapcsolatban Sáfir képességeivel, főkapitányi tisztségét folytatásához szükséges alkalmasságával.

Mint tudjuk, Sáfir menesztését megelőzte egy másik ügy: Egy hónappal ezelőtt a belügyminiszter kérte, a rendőrség felettes lévén, a főkapitány adjon utasítást, hogy a belügyminisztériumot érintő vizsgálatot tegyék félre a választások utánig, egy további időpontban pedig azt is kérte, hogy a főkapitány juttassa el hozzá a belügyminisztériumot érintő információs anyagot tartalmazó iratcsomót. Sáfir válasza, dr. Burg utasításának a visszautasítása érlelhette meg a belügyminiszterben a főkapitány felmentésének a gondolatát. A hét folyamán a belügyminiszter több ízben is megjelent a televízióban, és Sáfir főkapitány, s a közvélemény úgy vélte, hogy a belügyminiszter szavai nem megerősítik, a képernyőn levertnek látszott, dadogott is, tehát alkalmasint maga is tudta, hogy alaposnak azok a vádak, amelyeket Sáfir hangoztat.

Ha ehhez hozzávesszük az abban az adásban a belügyminiszter által alkalmazott durva és precedens nélküli sértő kifejezést, amellyel az elbocsátott főkapitány munkamódszerének a Goebbelséhez hasonlította, akkor est is dr. Burg érvei gyenge voltak tulajdoníthatjuk. Mert aki a belügyminiszter és a főkapitány közt folyó vitában a gyűlöletes Goebbelsre szorult, hogy álláspontja és intézkedése jogosága felől Izrael népet meggyőzze, az a vitában eleve vesztes. Minek kellett dr. Burgnak e szörnyre hivatkoznia, ahelyett hogy azt az utat választotta volna, ami minden demokratikus államban ilyen esetekben szinte természetes, azaz lemondott volna rendőrniszteri tisztségéről, amivel lehetővé tette volna a rendőrség számára, hogy nyugodtan, minden nyomástól mentesen vizsgálhassa meg ama belügyminisztérium ellen felhozott vádak, ahol dr. Burg a miniszter.

Dr. Burg mégis inkább a goebbelsi összehasonlítást választotta Sáfir nevének a bemooskolására, továbbra is megtartja a rendőrniszteri tárcát, ezében sincs azt feladni, amivel eleve lehet-

lenné teszi a belügyminisztériumot érintő vádak alapos kivizsgálásának lehetőségét. Amikor Abu Chácera vallásügyi miniszter ügye megkezdődött, egyesek már akkor követelték, hogy dr. Burg mondjon le a rendőrniszteri tárcáról. Ezt azzal indokolták, hogy a gyanúsított miniszter dr. Burg pártjának tagja, jobb tehát, ha dr. Burg nem fölöttébe a rendőrségnek akkor, amikor a pártjához tartozó miniszter ügyében folytat vizsgálatot.

Akkor azonban dr. Burg azt válaszolta, hogy semmi kapcsolat a rendőrség és ama tény között, hogy ő annak a felettese. Most azonban egészen más a helyzet. Most egy olyan iratcsomóról van szó, amely a belügyet érinti, ennek minisztere pedig a rendőrség is, tehát a közéleti higiénia kötelezné dr. Burgot rendőrniszteri tárcája visszaadására. Amde, mint mondtuk, a belügy és a rendőrség minisztere vonatkozik ezt megtenni, miéртis nem meglepő, miket gondolnak Izrael polgárai a belügy ellen folyó vizsgálat minőségéről. Még ha a gyamper alaptalan is, akkor is kár, hogy ezt éppen a belügy és a rendőrség minisztere sugallja.

A rendőrfőkapitány egész „Menj utadra” ügyében sem kevés felelősség terheli a miniszterelnököt is, mert ha Sáfir elbocsátására a felettes miniszter illetékes is. Begin mégis köteles lett volna különbséget tenni a törvény és az adott helyzet között; előre meg kellett volna éreznie, milyen érzelmeket kelt mindez a nagyközönségben, kivált, hogy éppen a miniszterelnök halmozta egy évvel ezelőtt. Sáfir kinevezése megünneplésén a dícséreteket, amelyekhez ő nagyon is ért, olykor tulszokba is esik.

A miniszterelnöknek számításhoz kellett volna vennie, hogy ma gaszrangu, dus érdemeket szerzett katonatisztról van szó, aki becsülettel harcolta végig Izrael minden háboruját és derekasan megállta a helyét sok más, Izrael biztonságát érintő küldetésben is, akinek tehát kijár legalább annyi, amennyi minden elbocsátandó tisztviselőnek vagy munkásnak, mert ezekkel is előbb tisztázzák az ügyet és időben értesítik a határozat felől, kivéve ha visszaélésről van szó, amivel azonban Sáfirt igazán senki sem vádolja.

A miniszterelnök kitarthatott volna amellett, hogy együttes megbeszélést tartson dr. Burggal és Sáfirral, amivel egyáltalán nem csorbította volna a belügyminiszter illetékességét. Amde lehet, hogy egy ilyen megbeszélés éppennyig végződhet a rendőrfőkapitány munkamódszerének a jóváhagyásával, mint dr. Burg in tézkedésének az elfogadásával, sőt az is megeshet, hogy a megbeszélés arra indítja a miniszterelnököt, hogy inkább kormányválság legyen, semminthogy ő olyasmíhez járuljon hozzá, amiért előbb vagy utóbb amugy is kormányválsággal fizetne.

Sáfir menesztésének ügyét egyébként úgy tárgyalta le vasárnap a Kneszetben dr. Burg és a miniszterelnök alig pár perc alatt, mintha valami apróságról lenne szó, és ez is bizonyítja, mily komolytalanul, percek alatt döntött Begin és Burg egy magasrangú személyiség sorsa felett és ennek a kormányának sok olyan döntését megmagyarázza, amit nem kellő megfontolással, hanem impulzív módon, főként pedig koalíciós érdekeket szem előtt tartva határoz el, nem pedig érdemben, a köz javát tekintve.

Rappaport Ottó:

számos olvasó IRASBAN ÉS ELŐSZÓBAN SZEMEMRE VETI, számonkéri, hogy az utóbbi időben nem foglalkoztam az olvasókkal, akárcsak az ország egész lakosságát, mind fokozottabb mértékben aggasztják, nyugtalanítják. Mi ennek az oka?

Semmi esetre sem a közöny, az érdektelenség, vagy a nyílt állásfoglalás elől való kibúvás. Hiszen az újságíró — hogy úgy mondjam — testközeliségből, a kulisszák mögött szemléli a lesújtó eseményeket, amelyek az ő honpolgári létére, állampolgári, emberi minőségére is elhatároló kihatással vannak. De ahhoz, hogy megoszsa refleksióit, vívódásait, önmegszó gondolatait másokkal, elengedhetlenül elvi, eszmei motivációra van szüksége; tudnia, biznia kell abban, hogy a közlésnek valamilyen értelme van; elemi kilátás arra, hogy hozzájárulhat a helyzet megjavításához.

Férfiisan — és nem kevés szomorúsággal — vallom be, arra a vigasztalan felismerésre jutottam, hogy — egyelőre — a legesekélyebb kilátás sincs a helyzet megváltoztatására. Ez a kilátástalanság világos jele, perdöntő bizonyítéka az izraeli demokrácia totális esdőlésének, amely odavezetett, hogy az ország népének sorsa egy pusztai számtani művelettel függ: két képviselő megszámolja a felémelt kezekt és ha a kormány mellé ett egyetlennyel kézzel több emelkedett, mint ellene, minden marad a régiben.

A KÉPVISELŐK BESZÉDEI nagyrészt üres padosorok előtt, végtelen unalomban folynak le, amíg szavazásra becsengetik a Kneszet éttermeiben és folyosóin esellenző, tereferelő, susmogó képviselőket, akik hanyag svédtona mozdulattal eldöntik a vitát: a kormány marad. Nincs semmi jelentősége többé annak, hogy felbomlik a közrend, hogy fokozódik a bűnözés, hogy a pénz óráról órára elveszti értékét, hogy virágzik az üzérkedés és a spekuláció, a munka nélküli történő könnyű nyereszkesedés, gyors meggazdagodás és az ezzel járó könnyelmű, szemétszerű, kihívó pazarlás, munkanélküliség és munkakerülés egyszerre; nem érdekes, hogy napról napra romlik jóhírünk, tekintélyünk a nagyvilágban, hogy csökken az aliják és fokozódik a jerida, hogy sztrájk sztrájkot követ, hogy nyomasztó légkör ül meg az ország közérzetét. Mindennek nincs jelentősége. Csupán egyetlen dolog fontos, hogy a kormány az utolsó napig húzza ki a kadenciát. Az ország akár tönkre is mehet, a fő, hogy a kormány megmaradjon. Ezt különben a miniszterelnök a kormány legutóbbi ülésén szemérmelen egyértelműséggel ki-

Nem kevés eset bizonyítja, mily kevésbé képes ez a kormány a tisztét betölteni, mert hatalmi vágya annyira elragadja, hogy képes a legnagyobb tudású és tapasztalatu embereket is elmozdítani, akiknek egyedüli „büne” az, hogy nem a kormánypártok valamelyikéhez tartoznak.

Ez történt akkor, amikor a vilantársaság vezérigazgatóját menesztették és helyébe a naguk emberét állították, de alig telt el pár hónap, és ugyanazok ki is

NAPLÓ

is fejezte: „a kormány fennmaradásáról van szó.” Azt az embert, aki három évtizeden keresztül a esalhatatlanság, a feddhetetlenség olimpiai magaslatairól bíralt minden eddigi izraeli miniszterelnököt és kormányt, aki a puritán lovagiaság patetikus pózában tetszelgett, a becsület és a tisztesség utolérhetetlen mintaképe volt, most egyetlennyel dolog érdekli: a hatalom. A kormány fennmaradása.

DE HISZEN AZ ELLENKÉZŐJÉT SEM VALÓSÍTOTTA MEG annak, amiért egy életen át harcolt, amit választási programjában meghirdetett. Egyáltalán semmit sem valósított meg a káoszban, a zürzavarban és az általános demoralizáción kívül. Mások az ő helyében összehasonlíthatatlanul jelentéktelenebb hibákért rég lemondtak, visszavonultak, de ő, a puritánizmus és hazafiasság bajnoka, az utolsó cseppig akarja kiüríteni a csalódások és kiábrándulások keserű poharát az ország megalázott, elkínzott népével. Kulissza mögötti kétes kombinációkkal és nyílt, vásári alkuvall minden erőt és energiát annak az egy szavazatnak a megszerzésére összpontosít, amely a felemelkedő kezek összeszámlálásakor a kormány megmaradását biztosítja. Annára sem telt a kormánykoalíció tehetségéből, erejéből, hogy egyetlen kormánylapot szervezett volna, amelyben legalább megpróbálják megmagyarázni intézkedéseik jogosultságát, értelmét, amelyben legalább megpróbálják visszaverni a bírálatokat. Még a televíziót sem voltak képesek megszervezni, hogy időnként valamilyen elfogadható magyarázatot adjanak a kialakult helyzetre. A miniszterelnökkel az élen úgy tesznek, mintha a szakadatlan bírálat, amely az egész országot elárasztja, az elégedetlenség és a felháborodás nem is nekik, nem is erről az országról szólna. Közönyvel és nemtoródó séggel, cinikus elvakultsággal és felfoghatatlan süketiséggel csak egyetlen dologgal foglalkoznak: megtartani a miniszteri székeket, biztosítani a kormány megmaradásához szükséges legalább egy szavazattöbbséget.

ERBEN REJLIK A DEMOKRÁCIA CSÖDJE. hogy nem képes megvédeni sajátmagát önnön korlátaival szemben. Jóllehet, a kormányt négy évre választották meg, jóllehet a törvény szerint mindaddig, amíg egyetlen szavazattöbbséggel rendelkezik, uralmon maradhat, de becsület, erkölcs, tisztesség és méltóságérzet is van a világon, legalább is kellene, hogy legyen. Mert hiába választották meg négy évre, ha egyszer az élet minden területén helyrehozhatatlanul, jóvátehetetlenül oly szívalmasan megbukott.

tették, miközben olyan kölcsönös vádaskodások hangzottak el, amelyek visszhangja még ma is körülöttünk cseng. Ugyanez történt a telekhatóságánál is, ahol Saron miniszter pártjához neveztek ki vezérigazgatónak, nemrégiben petani, akiknek egyedüli „büne” az, hogy nem a kormánypártok valamelyikéhez tartoznak.

most pedig ugyanez esett meg a rendőrség országos főkapitányával, akit külföldről, egy főiskoláról hoztak haza az új tisztségbe, most pedig a kormány odaveti őt

Begin a minap az egyik külföldi televízió riporterének kérdésére, hogy hogyan szeretne megmaradni a történelemben, ezt felelte: „mint tisztességes ember”. Szép, szerény, s megindító óhaj. Ha egy államférfinak nem sikerült korszakos vívmányokat elérni, ha nem tudott a nép sorsát megváltoztató forradalmi megvalósításokat létrehozni, legalább maradjon meg az utókor tudatában, mint tisztességes ember. De hol itt a tisztesség? Az már másokkal is előfordult, hogy a várokozással elentében kudarcot vallottak, nem tudták megvalósítani elképzeléseiket, nem felelték meg a nép várakozásának. Az is előfordult már, hogy olyan politikusok, akik hallatlan magabiztosaknak, zseniálisoknak tüntek a szavak türelmes, elnéző területén, tehetőségtelen műkedvelőknek bizonyultak a tettek szigorú, könyörtelen ítélőü órájában. Ez lehet igen szomorú, de ha az emberben erő van és önbecsülés ahhoz, hogy ezt felismerje és bevallja, akkor legalább megmentheti az emberek előtt a saját egyéni tisztességét, bizonyítván, hogy drágább neki a haza becsülete, mint a saját rongy hiusága. De hogyan várható egy miniszterelnökötől az ország sorsdöntő kérdéseinek világos mérlegelése, ha arra sem képes, hogy felfogja, milyen borzasztó esődbe juttatta az országot. Hiszen minden lépése, megnyilatkozása arra vall, alig tudja mi megy végbe a nép körében, mit érez, mit gondol az egyszerű polgár, anynyira elvontan, a felhőkben él, elszigetelve a köznapit élet gyakorlati szükségleteitől, nehéz gondjaitól.

NEMRÉG ALKALMAM VOLT őt egy ebédnél közelről megfigyelni. Fáradt, beteg, magabizart öreg ember benyomását keltette, aki sokkal inkább számalmat, mint elmarasztaló ellenőrzést vált ki. Ha a szemlélő arra az egész harcos életre gondol, ami e megtört férfiú mögött áll, úgy érzi, a tragikus lélekbe lebegi körül alakját. Pillanatig sem kétségbe, hogy egész lényével szeretett volna valami jelentőset alkotni, jót tenni a néppel, hiszen három évtizeden át várt erre a pillanatra, hogy szavait a eszelekvés nyelvére fordíthassa le.

De a sors nem volt hozzá kegyes, fényes emléleti vizsgálat után megbukott a gyakorlati próbán. A kormánykeréknek úgy látszik szigorubbak az igényei, mint a szószeknek. Adott pillanatban olyan dicső multu öreg színészre emlékeztetett, aki egy vidéki társulathoz sodródott és sok rossz, tehetségtelen partnerrel kénytelen játszani. Akik valamit még értek a társulatban. — Dáján, Weizman, Tómir. Áchituv — sorra elhagyták. De ő konokul, rendületlenül kítart a vártán, mint az a bizonyos pompéji ör... Tudatosan, vagy tudat alatt,

a Jóistenke a megmondója, a mult árnyaival viaskodik: Jabotinsky vitáit Weizmannal ő folytatja tovább a szde-bokéri kölap alatt pihenő „öreggel”, hogy ime, neki mégis sikerült az, amire mások képtelenek voltak: békét kötni egy arab állammal és kihuzni a négy esztendőntől anélkül, hogy egyszer is leszavazták volna. Hogy közben naponta minden intézkedése, minden elgondolása megbukott, az ebben a büdös nagy demokráciában nem érdekes. A lényeg — ahogy ő mondja —, hogy a kormány fennmaradjon.

SENKI SEM VONHATJA KÉTSÉGBE, hogy tele volt nemes szándékokkal, nagyszerű tervekkel és elképzelésekkel, hogy jót tegyen a néppel, amelyet minden jel szerint őszintén, mélyen szeretett és sok áldozatra volt képes érte, de — úgy látszik — egy bizonyos ponton, a lélek kifürkészhetetlen mélyén sajátmagát, becsülványát jobban szereti, mint a népet, amellyel bármilyen fájdalmas is, lássuk be, nem tudott, nem volt már képes jót tenni. Mert rettenetesen nehezedik ránk az ő kormányzásának jegyében eltelt három esztendő roppant terhe, minden napjának a maga újabb és újabb felbolygató, zavart keltő, megszegő botránnyával. Szomorubbak lettünk és bizonytalanabbakká, magányosabbakká és tanáctalansabbakká váltunk. És ha már nem adatott meg neki, hogy jót tegyen velünk az elmúlt három esztendő alatt, legalább most, mielőtt még lejár az idő, könyörüljön meg nehéz sorsunkon, de a sajátján is, mert az egyetlen utolsó jótétemény, amit velünk gyakorolhat, hogy elmegy az államelnökhöz, feloldást kérni — ahogy írva vagyon: Váchi-per báado uvoad béto uvoad kol káhal Jiszrael. Így talán a nép is megbecsült neki, és csak nagy akarására, merész nekifutására fog emlékezni... akárcsak Máraí Sándor szép vallomásaiban: „Akkor majd elmondhatod magadról, hogy az egész akartad. Nem sikerült? Megbuktál? Sérült szívvel, elesetlen is dadog: De legalább akartam. Legalább ennyit értesetek és bocsássatok meg emberek...”

„a kutyák elé”. Az emberek napirendre térnek egy idő multán az események fölött, de ezután az állam szemfényéről van szó, annak a lehetőségéről, hogy itt tovább élhesünk abban a tudatban, hogy a törvény és a méltányosság rendszerében élünk, mindenkiféleképpen pedig olyan államban, amelynek erős demokratikus alapjai vannak, amelyek semmilyen miniszteriális vagy kormányfortéllal meg nem rendíthetők. Ezért azon

NÉHÁNY SZÓ A JERIDÁRÓL

Irta: RÖSSEL MORDECHAJ

Az utóbbi hetekben, néhány megdöbbentő statisztika és hivatalos részről jött információ nyomán megint szőnyegre került a Jerida, az országból való eltávozás kérdése.

Két álláspont jut — általában — kifejezésre, amikor erről a kérdéstről tárgyalunk. Egyik szerint felesleges nagy feneket keríteni a jelenségnek, mert minden emigránsokat befogadó országból van elvándorlás vagy visszavándorlás. Az ideológiai háttérü nagy aliják idején is volt Jerida, mégpedig nagyaranyu. Aki távozni akar, menjen Isten hírével, felesleges nemzeti tragédiává felfújni az ügyet.

A másik álláspont szöges ellenében áll az elsőtől és igenis tragédiának tekinti a Jeridát. Fél millió izraeli zsidó eltávozása olyan jelenség, amely alapjában rendíti meg a cionista eszmét, s megvívja Izrael államának ellenálló erejét. Mindent el kell követni a helyzet megváltoztatása érdekében.

Kétségtelen, hogy erőszakkal senkit sem lehet visszatartani a távozástól. A kérdés csupán az, miért Jeridának egyesek és miért hangoztatják sokan az ittmaradók közül, hogy ha tehetnék, ők is elmenének. Eltekintek a iorédek és joréd-jelöltek érveitől, akik érvek tömegét sorakoztatják fel, hogy tettüket igazolják.

A legelterjedtebb okok mellett, amelyekről még szó esik a továbbiakban, azt hiszem, hogy sokan azért határozták el oly könnyen a Jeridázást, mert könnyen jutottak hozzá az országhoz. Azt is tudják, hogy ide bármikor visszatérhetnek, itt senki sem gördít majd akadályokat az újr-alijázás elé, ha másutt egyéni fog lábuk alatt a talaj, vagy nem lesz ország, amely befogadja őket.

Izraelbe jönni, az elfogadott vélemények szerint annyi, mint áldozatot hozni, idealistának lenni, szíveséget tenni a zsidó népnek. Ez alapvető hiba, ez — szerintem — egyik fő oka annak a könnyedségnek, amellyel egyesek az elmenésről döntenek.

A fenti szempontoktól függetlenül, szomorubb talán a Jeridázás tényénél a Jeridázók személye. Mert ki hagyja el az országot, éhez az emberek, olyanok, akiknek nincs tető a fejük felett? Szó sincs róla. Az országból elsősorban azok mennek el, akiket „színe-java” jelzővel szok

tak jelölni. A távozók 50 száza-kümből. A vándorlás benne van léka az ország szülőltje. Itt jár a vérünkben; nincsen nyugvópontok óvodába, iskolába, válogatott sunk, és csak akkor érezzük a katonai egységekben szolgáltak, haza hiányát, amikor ütnek, megrészt vettek háborúkban és gazdasági helyzetük megalapozott.

Miért mennek el ezek az emberek? Ők azt állítják, hogy jobb életminőséget keresnek. Itteni életünk minősége tényleg kívánivalót hagy, de elenyészően kicsi azok száma, akik az „életminőség” kifejezés alatt annak erkölcsi és társadalmi tartalmára gondolnak. Legtöbbször a „státusz” zavarják össze az életminőséggel.

Amerikában vagy Kanadában — talán, de nem biztos — két autó áll majd villájuk előtt, néger cseléd szolgál fel az ebédlőben és könnyebben gazdagodhatunk meg, mint Izraelben. Ezt nevezik „életminőséggel”, ez teszi számukra indokoltá a desertálást.

A Jeridázás két másik oka: megfelelő nevelés, gyökerek hiánya és az a tény, hogy még nem sikerült levetnünk a hazátlanság gúnyját. Izraelben is úgy élünk, hogy a tarisznya és a vándorlat képe nem törődött ki lel-

Olvasom, hogy a Szochnut elnöke megdöbbent, amikor értesült a Jerida méreteiről, és már mint oly sokszor, arra intett, hogy olyan légkört kell teremteni, amelyben szegény legyen jorédnak lenni. Hát komolyan lehet venni az ilyen intelmét? Van valaki, akire hatnak az ilyen erkölcsi prédikációk? — Aligha.

Ennek a helyzetnek a kialakulásáért mi magunk is felelősek vagyunk. Nem fejlesztettük ki eléggé az izraeli emberben a jó, odaadó és hűségese állampolgári érdemek iránti tiszteletet. Mi nagyobb érdem napjainkban: nehez, de alkotó, tisztességes életet élő munkásnak lenni, vagy pedig milliommósak, aki — a Jóisten tudja, hogyan jutott a milliókhoz?

A milliók utáni futkosás idején állt vált. Ha itt nehéz hozzánk jutni, oda megyünk, ahol — talán — könnyebb. Ebben az eset-

ben nem szegyelendő a Jeridázás, hanem legitím lépés.

A Jerida méreteitől megijedve, az illetékesek ismét felvetették a visszatérőknek juttatandó anyagi előnyök tervét. Ez súlyos hiba. Nem lehet ilyen eszközökkel visszaédesgetni embereket. Ez megint csak rontja Izrael jóhírére. Akik eltávoznak, nem egy esetben abból fedezik annak árát, amit az államtól kaptak jövedelmük idején és azután. Adjunk tehát, amíg az adás lehetővé teszi, megkönnyítjük az új jövevény számára a beilleszkedést. Kíméljük meg ők felesleges bürokratikus átkotól, hogy ne legyen szükség évek múltán „könnyítéssel” visszaesalogatni. Ne ejtsünk krokodilkönyveket a Jerida miatt, miközben közömbösek vagyunk a már itt lévő új olék sora iránt.

És tanuljunk meg az igazságot: nem lehet szeretni az aliját az új olék szeretete nélkül. Pedig nem egy esetben ez történik. Nem tudom, hogy sokat tehetünk-e az alijja érdekében, a Jerida megakadályozására, de amit tehetők, tegyük meg a magunk érdekében is.

Nem üres szavakkal, hanem tervszerű munkával.

BÍRÓSÁGI JEGYZETEK

A betyárbecsület Richter-skálája

Irta: BENEDEK PÁL

Betörők jártak néhány nappal ezelőtt egy észak tel-avivi lakásban, s minden mozgatható értéket elvittek. A rendőrség megállapította, hogy magas szakmai színvonalu a betörés, akik elkövezték, nem amatőrök.

Nyomoztak utánuk, de eredménytelenül.

Talán tíz nappal később névtelen telefon-bejelentés érkezett a rendőrséghez. A telefonáló lehalakította a hangját és közölte, hogy X. Y. tört be abba a bizonyos észak tel-avivi lakásba, sőt a címét is megmondta.

A rendőrség letartóztatta a betörőt, aki a kihallgatás első negyedórájában elárulta a társa nevét és lakcímét. Pedig nem ajánlotta fel neki a nyomozó, hogy legyen „éd mediná” — vagyis a vad tanuja, s ha mindent elmond, mentesül a vád és annak következményei alól.

— Miért mártja be a társát? — kérdezte tőle a nyomozó.

— Ő miért mártott be engem?

Csak tőle eredhet az információ, más nem szerzett tudomást arról, hogy együtt mentünk betörni.

A rendőrséget érdekelte az ügy háttere, s folytatták a nyomozást, noha mindkét betörő lakat alatt, előzetes letartóztatásban volt már.

Kiderült a következő. Az első számú betörő, aki telefonált a rendőrségre, egy évig börtönben volt valami semmisség miatt. Közben a második számú betörő megismerkedett a feleségével és előbb udvarolt neki, majd beleesett az erős felindulásban elkövetett házasságtörés büntetésébe. Sőt visszaeső bűnösnek mutatkozott, mert később gyakran felkereste a feleségét.

Nemrég kiszabadult az első számú betörő és történetesen a felesége széptevőjével társult. Az alvilág ezt a társulást erkölcsstelennek vélte és valaki mérhetetlen és eléggé el nem ítélhető indiszkréciójával elárulta az érdekeltnek:

— Ezzel a semmikérelővel társulsz, akinek fogalma sincs a betyárbecsületről?

Olyan dühös lett ezt hallván, hogy azonnal a telefonhoz sietett és feljelentette a társát. Így állt bosszút a felesége elvesztett érneiért.

Azóta azon gondolkoznak az alvilágban, hogy mi is tulajdonképpen a betyárbecsület. Olyan ez, mintha valaki azt kérdezné, mi a földrengés. Mert sokféle földrengés van. Az erősségét a Richter-skálával mérik. A betyárbecsület Richter-skálája most áll kidolgozás alatt.

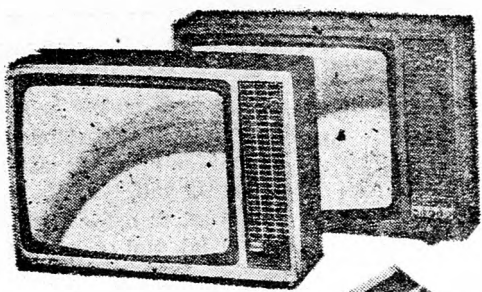
Ha nincs még színes televíziója — most van az ideje, hogy vásároljon

STEREO SHIRI cégnél, Haifa

„Stereo Shiri” megbízott képviselő — ajánlja A SZÍNES TELEVÍZIÓK

NAGY VÁLASZTÉKAT,

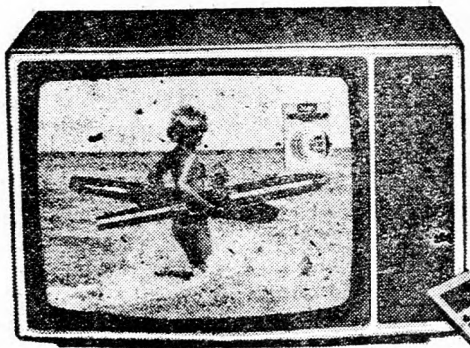
a legjobb cégek gyártmányait, eredeti készülékeket. 1981-es modellek, a német és japán gyártmányok legjava.

NORDMENDE *

JVC *

ITT Schaub Lorenz

SONY

SANYO

GRAETZ

SAJÁT ÉRDEKÉBEN! VÁSÁROLJON CSAK MEGBÍZOTT KÉPVISELŐNÉL — „SHIRI”-NÉL

Azonnali szállítás. 5 részletfizetési lehetőség. Amíg a készlet tart. Szállítás, beállítás és utmutatás a vevő otthonában — díjmentesen! * Import, service és garancia Ampa által

STEREO ShirI

HAIFA, HERZL-STR. 59, Tel. 04-661273, 04-645743.

hosszú ideig kíséri Önt
Megbízott AMPA kereskedő

HAIFA, HERZL UTCA 59 • TELEFON: 04-661273, 645743

Rendkívüli ajánlat
ARANY ÉS ÉKSZER
vásárlására!!!

100 grammon felüli aranyért
— különleges ár!

Antiques and Jewellery
52 BEN VEHUDA STREET,
TEL. AVIV, Telephone 288454

TAMARA

Telefon este 03-451483

1981. 19

DRAGA SZERETETT BÁTÁNK

FARKAS JÓZSEF (Dudi)

Szatmár — Kibuc Bahán

70-İK SZÜLETÉSNAPODRA

JÓ EGÉSZSÉGET, ÖRÖMET KIVÁNNUNK

CSALÁDOD KÖRÉBEN 120 ÉVIG

Leánya, veje, unokái, testvérei,

sógorai, sógoróni és családjaik

חגון פלוח תל-אביב חרות...

„KAFÉ VINAI”
A PLAZA HOTEL, TEL-AVIV
ELŐCSARNOKBAN
ZENES NOSZTALGIA

PAUL COSLA a zongoránál — BLUMENFELD hegedül

Tejszínhos kávé, válogatott tészták, torták

és sütemények, különlegesen kellemes légkör...

Ujságok és hetilapok között válogathat.

Szívesen látjuk vendégeink sorában

1981 január 14-én, szerdán délután 5—7 között.

Plaza Hotel, Tel Aviv,

Hájjárkon 155, tel. 299555.

חגון פלוח תל-אביב חרות
155 הרצל
299555 טל

EZ VALAMI
MÁS

דיורית

DIJURIT — régi minőség új kivitelezésben

* A Dijuritnál kényelmére ötfajta fizetési lehetőség és és komoly engedmények készpénz-fizetésnél.

* A Dijuritnál minőségi bútorok óriási választéka a lakás minden szobájába az ország legjobb gyáraitól, s ezért teljesen objektív tanácsadás.

* A Dijuritnál szigorúan felügyelnek az elkészítés és a kivitelezés minőségére.

* A Dijuritnál engedmény 30%-ig a meglévő készlet vásárlására.

* A Dijuritnál az eladás megbízhatóságának csendes forradalma! — Kérdezze meg azt, aki már kipróbálta! 89-es, 2-es, 92-es autóbuszok • NYITVA SZOMBAT ESTE Figyelem! Korlátozott mennyiség maradt. Aki előbb jön, jobban jár!!!

CHOLON • RECHOV ÉJLAT 18

SZOMBATON!!! Raktárunkban visszamaradt árucikkek óriási engedménnyel!!! Például — SZALONOK 3500 sekkeltől — HALÓSZOBÁK 6000 sekkeltől.

A Dijurit raktára: RCH. HAMERKÁVA 25, CHOLON, ipari központ (a templom mellett). A raktár nyitva szombaton 10—16 óra között. — Hétköznap: 9—16 óra között.

A magyar-zsidó tragédia írásos monumentuma

Írta: VÁGÓ BELA professzor

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORU után alig néhány évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy könyvtári tudományos munka hagyja el a saját az emberiség legnagyobb tömegszárlásáról. A tudósok nem vártak a „történelmi perspektívára”, nem féltek az objektívítás hiányának vádjától, hanem politikai állásfoglalás, érzelmi és professzionális kötelességtől hajtva kutattak is irtak. Alig négy-öt évvel a második világháború után már alapvető munkák láttak napvilágot minden idők legnagyobb világégéséről. Ennek a hatalmas kérdés-komplexumnak talán csak egyetlen területe volt, amelyen az ősz szegfoglaló munkák, de a monografiák feldolgozások is késtek, ez a Vész-korszak története volt. Igaz, hogy élményregények, naplók, visszaemlékezések és zornalisztikai írások tömegével hagyták el a sajtót Európa szinte minden nyelvén nemsokkal a háború után. Az is igaz, hogy dokumentum-publikációk — a magyarországi zsidóság tragédiájáról is — már egy-két évvel a háború után az olvasókönözés rendelkezésére álltak, nem egyszer meglepően nagy példányszámokban. Csak hogy, éppen a magyarországi zsidóság vész-korszakával kapcsolatban évtizedekig kellett várnunk az összefoglaló tudományos értékű áttekintő munkákra. E késésnek többértői okai vannak.

Természetesen hátráltatta az összefoglaló munkák megírását az a tény, hogy a forrásanyag nehezen állt össze. Nekünk nem volt „nemzeti levéltár”-unk, az üldözötteknek és haláraiteltettek nem voltak hivatalos krónikái és író-deákjai, s nagyon kevés kivételtől eltekintve azok, akik túlélték a borzalmakat, legfeljebb csak emlékeztetőkben jelezhettek fel a történeteket. Böven támaszkodhattunk ugyan az átmentett náci levéltárakra és az ugynevezett gazda-népek írásos dokumentációjára, de hiányzott a mi anyagnak, amit mi tudtunk és amit mi akartunk átmenteni az utókorra. Időre és anyagi eszközökre volt szükség ahhoz, hogy ezernyi tanúságtétel birtokában legyünk. Azonkívül nagy erőfeszítéseket kellett tennünk annak érdekében, hogy olyan forrásokat kutassunk fel amelyek nem érdekeltek a gazdanépeket, vagy amelyek el akartak hallgatni a számonérőktől.

VAN A KÉSÉSNEK PSZICHOLOGIAI OKAI IS. Annak a nemzedéknek, amely átélte a vész-korszakot, s amely mögött a megírt kitűzött családi sorok és a személyesen átélte megaláztatások és szenvedések szürke fala magaslik nem volt könnyű feladata megírni azt, amitől ösztönösen menekülni akart. Az orosz, a francia, vagy akár a német történészek is nem kell áthidalnia azt a lélektani szakadékot, amely bennünket riaszt el attól, hogy vissza-kanyarodjunk a tudós eszközeivel Kamenec Podolskhoz, Ujvidékhez, Auschwitzhoz, vagy az 1944-ös Dunaparthoz. Leningrád ostroma, az 1940 nyári hónapjainak francia összeomlása, vagy akár csak a német állam teljes szét-estése és a német nép szétzülése minden bizonyos lelki megpróbáltatások elé állítja a szovjet, a francia és a német történészt, aki napjainkban a második világháború történetének nemzeti fejezetét írja. Csak hogy ők a háborúról írnak, amely az övék is volt, amelynek akarva-nem akarva részesei voltak. Mi nem a háborúról írunk, melyben két vagy több fél csapott össze, s mi nem akarva — nem akarva voltunk részesei a világégésnek. A második

világháború a mi nyelvünkön vész-korszak, s mi nem részesei, hanem áldozatai voltunk egy barbaár tömegörületnek, amelyre hiába keressük a magyarázatot. Ezért nehezebb nekünk népnünk e fejezetét megírni, mint minden más nép történéseinek, akik „csak” a háborúról írnak, még akkor is, ha ők is milliókat sirtak. Nem vitatható, hogy sokunkat az áthidalhatatlan lelki szakadék elriaszított attól, hogy meg-mérkőzzünk a feladattal.

NEM AKAROM ELHALLGATNI, hogy sok külföldön élő zsidó szakembert más természetű menekülés riasztott el a témától. Az asszimiláció, az eltűnés vágya, egyfajta beteges szegyenkezés miatt, hogy „ez velünk megtörtént”, száznny más téma felé irányította sok tehetséges zsidó kollégánk figyelmét.

Csak az utóbbi öt-hat év teremtette ki az átfogóbb és mélyebb re szántó nagyobb munkákat a magyar-zsidó vész-korszakról. De csak hetekkel ezelőtt, több mint 35 évvel a náci Németország és a nyilas Magyarország eltűnése után látott napvilágot egy monumentális munka, a XX. század s talán minden századok legbünbösebb évtizedeinek átfogó krónikája és analízise. Randolph L. Brahm professzor kétkötetes műve (* betetőzése mindannak, ami maig a magyar-zsidó vész-korszak történetéről íródott.

A dési származású Brahm professzor, a new-yorki City College politológusa és egy ujonnan felállított Vész-korszak kutató intézet vezetője, több mint két évtized munkáját fektette művébe, amely valójában sokkal nagyobb korszakot foglal magában, mint címe sejttené. Az arányok respektálása mellett ugyan, a Vész-korszakot megelőző évtizedeknek is megfelelő teret szentel, mint ahogyan a munka nem zárul le gépiesen a Vész-korszak befejező-désével, hanem a szerző a háború utáni első néhány évet, a megmaradtak felocsudását és az újrakezdés problémáit is számba veszi.

Az elmondottakból téves lenne arra következtetni, hogy a munka csak időrendben tekinti át a magyarországi zsidóság krónikáját három-négy évtizedét. A mű témák szerinti fejezeteket is foglal magában, a problémák súlyának megfelelően. Így például a szerző külön fejezetet szentel a munkaszolgálatnak, a keresztény egyházak magatartásának, a nyugati és semleges hatalmak beavatkozásának (vagy segítségük elmaradásának) stb.

A VÉSZKORSZAKOT MEGELŐZŐ ÉVTIZEDEK áttekintése az u.n. „Aranykorral” kezdődik. Nem kétséges, hogy a korai emancipáció olyan lehetőségeket teremtett a magyarországi zsidóság számára, amelyek elérhetetlen vágyálomnak tűntek például a szerző okáért az első világháború előtti Oroszország vagy Románia zsidósága szemében. Csak hogy a „sokk” annál nagyobb volt, amikor az első kiadású „ez nálunk nem történhetik meg” csapás érte az 1919-es Magyarország zsidóságát. A fehérterror s a trianoni Magyarország első zsidóellenes törvényei — egyáltalán, Magyarország pionir-szerepe a háború utáni európai antiszemitizmussal történetében — meglepésszerű csapásként hatott ugyan, de az önámítás és az irrális optimiz-

(*) Randolph L. Brahm. The Politics of Genocide. The Holocaust in Hungary (A néptárs politikája. A Vész-korszak Magyarországon). I-II. Columbia University Press, New York, 1981.

ms újból csak a kijózanító hidegzuhanyhoz vezetett már 1938-ban, az u.n. első zsidótörvényében. Amikor e sorok írója már másodsor említi a zsidók által előre nem látott kibontakozást, nem azt akarja elhitetni, mintha Brahm könyvéből szemrehányás árada egy rendkívül aktív, értékes, és magas kultúrájú, többségében vallásos és hagyományokat tisztelő közösség felé. Inkább megállapítja, mint bírálat az, hogy amikor megkezdődött a munkaszolgálat ódiuma, amikor Budapest már tul volt a harmadik zsidótörvényen is, s amikor az első nagy véraldozatk már megfizette a magyarországi zsidóság (Kamenec Podolsk, Ujvidék), sőt, amikor már elvezet az első néhány sor tiz ezer munkaszolgálatos a keleti frontnak nevezett „mozgó vesztő helyen”, még akkor sem ocsudott fel ez a közösség abból az állapottól, amit enyhén tisztánlátás hiányának nevezhetünk. S ha ezzel kapcsolatban bírál Brahm professzor, erős szavai, sőt, szigorú ítélete azoknak szól, akik a közel 800.000-es zsidó tömeg ellen álltak, vagy állították magukat, vagy képviselői lettek a zsidó tömegeket a második világháború éveiben. Tulajdonképpen ez a legkényesebb probléma, amely előre láthatóan a Vész-korszak nemzedékének olvasóit reagálásra fogja készíteni.

A HÁBORU KITÖRÉSEKOR magyarkodó, vagy magukat ösztönöz magyarkodni, vagy magyarkodni is tekintő magyar-zsidók álltak, legalább is formailag, a zsidó közösség élén. A szinte kivétel nélkül a társadalom felsőbb rétegeihez tartozó magyar-zsidók teljesen azonosították magukat a magyar uralkodó osztályok „establishment”-jével, s szinte bírálat nélkül követték a mindenkor kormányok politikáját azzal a hamis mottóval, hogy a magyar-zsidók jobban-rosszban osztják a magyar nép sorsát. „A hivatalos magyar zsidó vezetők — írja Brahm — mind a világiak, mind a vallásos vezetők — a Vész-korszak alatt is ragaszkodtak rövidlátó hazafias állásfoglalásokhoz és legalisztikai formáságokra épült felfogásokhoz. Továbbra is elvetették a „zsidó vonalat”, úgy vélve, hogy a zsidó identitás és a zsidó érdekek megvédése, mint olyan összeegyeztethetetlen lojalitás érzelmükkel. Ez a magatartás vezetett ahhoz, hogy szembeszálljanak azokkal, akik a szoros értelemben vett zsidó nemzeti öntudat kifejlésére törekedtek a tömegek körében. A végefelé strucc-politikát folytattak, irrálisan remélve, hogy Magyarország konzervatív-arisztokrata keresztény vezetői, akikkel szoros és kölcsönösen hasznos kapcsolatokat tartottak fenn, meg fogják védeni őket a szomszédos államok zsidó közösségeinek sorsától.” A „megszűnt” politika tulzott optimizmus több mint hiba volt — ez a keserű következtetés csendül ki Brahm szavából.

A vezetők, vagy a felsőrétegek magatartásával kapcsolatban más negatívumok is feltűnnek Brahmánál — gazdagon és hihetően dokumentálva. A szolidaritás-hiány a szomszédos országok zsidósága sorsával — és nem egyszerűen menekültekkel szemben is — megcáfolhatatlan tény, még akkor is, ha az általánosítás, mint minden más esetben, itt is bizonyos hibahatárok között mozoghat. A második kötet egyik fejezete — „The Conspiracy of Si-

lence” — szabadon fordítva a „hallgatás összeesküvése” — pontról-pontra boncolja egyik legfájdóbb kérdésünket: kik, mit tudtak és mit tettek azok közül, aki tudhattak és tehettek?

Brahm kísérletnek nevezi kiértékelését e kérdéskomplexummal kapcsolatban. Két csoportban, pontokban foglalja össze: mik a tények (mit tudtak a magyar zsidók vezetői arról, ami a megszállt területeken végbement) és mit tudhattak, feltételezhetőleg, de nem bizonyítva. Természetesen találja a szerző, hogy sokan a zsidó és nem-zsidó vezetők közül világszerte, beleértve a magyarországiakat, 1942 tavaszától kezdve tudtak a megsemmisítési programról, 1944 áprilisában pedig, tehát még a deportálás megkezdése előtt, két ségtelen bizonyítékot birtokában voltak. Az u.n. Auschwitz-jegyzőkönyvek 1944 április 26-ig elkészültek; miért nem hozták a zsidó tömegek tudomására, hogy fellármázták volna őket? Mi történt volna, ha a zsidó tömegek igenis tudomást szereztek volna a valóságról és arról, ami rájuk is várt?

Brahm tisztában van azzal, hogy a kérdések (s a válaszok is) kontroverzálisak és rendkívüli megfontolást és körültekintést igényelnek, hiszen gondosan külön kell választanunk a tényeket, az állításokat és a feltételezéseket. Természetesen Brahm Kaszner szerepének fontos helye van Brahm fejtegetéseiben. Óvatosan, higgadtan felsorolja az egymástól eltérő, egymásnak ellentmondó véleményeket s végeredményben az olvasóra bizza a vélemény-alkotást (nem ítéletet, mert tartózkodik minden ítélettől). Van azonban egy következtetése, amelyet maga fogalmaz meg, nem hagyva kétséget az olvasóban, hogy mi a véleménye. „A magyar-zsidó vezetők, mint hitsorsosaik másutt — írja Brahm —, s mint a vezetők világszerte, nem akarták vagy nem voltak képesek megérteni sem a pusztulás méreteit, sem pedig (kivételzésének) sebességét... Hamis optimizmusuk arra épült, hogy a magyar zsidóság fennmaradt abban a katalizmában, amely a szomszédos zsidó közösségeket (már elnyelte... Habár sokan közülük továbbra is a mult illuzióit kergették, sokan mások a valóságra ébredtek a német megszállás után. Ekkor azonban már túl késő volt: a magyar zsidóság sorsa akkorra már megpecsételődött.”

Ha az olvasónak szabad következtetnie, valahogy így lehetne megfogalmazni gondolatait: azok, akik a magyar zsidók élén álltak, vagy legalábbis sokan közülük, nem voltak a helyzet magaslatán a nehéz napok idején, nem fogták fel a helyzet súlyosságát, és nem cselekedtek annak megfelelően; azok viszont, akik igenis tisztában voltak azzal, ami végbemegy körülöttük, és ami rájuk is várakozik, később kezdtek cselekedni, amikor már nem lehetett sokat tenni.

HIBA LENNE AZT HINNII, hogy a szerző mindezek alapján megosztja a felelősséget a bünyösök, az áldozatok és az áldozatok vezetői között. A felelősség csakis a német náciakra és magyar kiszolgálóikra, zsoldosalkra hárul. Mindez nem zárhat ki jogos és objektív kiértékelést azok tevékenységéről, akik — vezető pozíciójuk vagy cselekvési lehetőségük következtében — töb-

bet tehettek volna a mentés érdekében, mint amennyit tettek. Ami a magyarok bűnösségét illeti, Brahm következtetése egy értelmű: nem fér kétség ahhoz, hogy a magyar-zsidó tragédia méreteit katasztrófálisan növelte a magyar kollaboránsok segédkezése, sőt iniciatívája. A vad és elvakult gyűlölet, amely az endre-lászlókat és baky-lászlókat, és velük együtt hatalmas magyar tömegeket fűtött, előfeltetele és nélkülözhetetlen velejárója volt az eichmannok tevékenységének.

BRAHM NEM HUNY SZEMET azok fölött, akik emberek maradtak az embertelenség idején, mind Magyarországon, mind pedig külföldön. Bőséges teret szentelt a mentési készségnek, kísérleteknek és sikeres akcióknak. Csak hogy afelől sem hagy kétséget, hogy a keresztény egyházaktól kezdve, a Vatikánon keresztül, egészen a szövetséges nagyhatalmakig, végnélküli a sora az elmulasztott lehetőségeknek, az együttérzés hiányának s azoknak a hatalmas részeknek, amelyeket a nehéz idők ütöttek a humánusoknak és antináciknak ismert elemek vagy tényezők seregeibe is.

A mentési akciók — szinte csak Budapestre korlátozva — gazdag dokumentációs anyag kíséretében kerülnek az olvasók elé. Lehetséges, hogy ezen a téren többet is nyújthatott volna a szerző, példának okáért a chaluac-ellenállás történetéről. Csak hogy műve amúgy is meghaladja az 1250 oldalt, s az arányok meghatározása szuverén joga a szerzőnek. Azt is valószínűnek találjuk, hogy az egyes kötetek akcióiról is többet fogunk olvasni később elkészülő monográfiákban. Hiszen a kutató-munka nem zárult le, s egy kétkötetes műtől nem várható el, hogy többet zsúfoljon össze, mint amennyit a két kötet elbir. Ismétljük: nemcsak az arányok meghatározása, hanem a forrásanyag szelektálása is szubjektív, a szerző saját belátása szerint határozza meg, hogy milyen témának milyen terjedelmet szenteljen. Ha e két megjegyzést tudomásul vesszük, állíthatjuk, hogy Brahm műve teljes — az első kritikai összefoglaló és tudományos igényű megírt mű a magyar zsidóság tragédiájáról.

Amikor a teljes szót hang-súlyozzuk, azt akarjuk kidomborítani, hogy maig, főleg más nyelven, mint magyarul, csakis részletmunkák jelentek meg a magyar zsidók pusztulásáról. Brahm munkája azért is hézagpótló, mert a Vész-korszak legnagyobb fejezetéről — hiszen éppen azért, mert a pusztulás a háború szinte utolsó órájában következett be és példátlan iramban és arányokban sodorta testvéreinket a szenvedés, a halál felé — olyan keveset tudnak a magyarul nem olvasó tömegek, de még a szakemberek is, hogy az európai zsidóságról szóló művek megfelelő alampunkák hiányában nem lehettek teljesek. Brahm az első, aki ezt a hézagot pótolja. Tekintsük azonban munkáját úgy, hogy az nem lezárása egy kutató-tevékenységnek — hiszen a tudomány nem ismer végállomásokat, s minden nemzedék joggal revidálja és újraértékeli az előző nemzedék eredményeit, következtetéseit — hanem ösztönzője újabb kutatásoknak, újabb monográfiáknak, sőt talán átfogó, szintézisre törekvő munkáknak is. Azzal, amit nyújtott és azzal is, amire serkentett, Brahm professzor olyan helyet biztosított magának a történelemtudományok terén, amely messze túllepi a magyar-zsidó kereteket, s amely egyenloaba helyezi őt a vész-korszak-kutató szakemberek legnagyobbjaival.

KÜLDJÖN CITRUS GYÜMÖLCSÖKET
ajándék-ládában
NYUGAT-EURÓPÁBA
és az
EGYESÜLT ÁLLAMOKBA:
HARANGSOT
vagy
GRAPE-FRUITOT
export-minőségben
Megrendelhető:
PÁRDESZ SZINDIKÁT-nál
T.A., roh. Káplán 8. — 64734
Tel. 03-210121

KÜLDJÖN VÁMMENTES IKKA AJANDEKUTALVANYT
magyarországi rokonainak és barátainak
Megrendelohelyek:
HAIFA: Hácóhén Jákov, a HOH helyiségében, Pevsner 2, naponta (péntek kivételével) d.e. 9—11-g. Tel. 667495. Lakás tel. 88824.
JERUZSALEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—14 és 4—7-g. Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, I. em. D. e. 9—12.30. d. u. 4—6.30 között. — Telefon 655052. Pénteken zárva.
BEER-SEVA: Frankfurter István, Háácánt 49—51. Telefon 38701.
Levelezést kizárólag: **G. KEMÉNY,** Tel-Aviv, Ben Jehuda 27. címre kérjük.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségkülmentes küldési lehetősége MAGYARORSZAGRA
TUZEX ajándékbonok kaphatók
Csehszlovákiába való küldésre
1981. I. 9 5.

NINCS PÉNZ...

Smuel Schnitzer a Mááirivban „Nincs pénz” című cikkében azt elemzi, hogy noha az ország szegény, a lakosok jelentős része luxus-életet él, és miközben közélsokra nincs elég pénz, a kormány nem mer újabb adókat kivetni, illetve nem meri a meglévőket emelni.

„Szegénynek lenni nem szegény — írja Schnitzer. — Vannak országok, melyekkel a természet bőkezűen bánt, másokkal pedig nem. Minden ország boldog lenne, ha olyan természeti kincsekkel rendelkezne, mint például Dél-Afrika — a faji probléma nélkül, természetesen —, de nincs mindegyiknek ilyen szerencséje.”

„Mikor kezd a szegénység mégis szegényé válni? Amikor szelektív lesz. Amikor például van pénz Szilveszterestekre, színes televízióra, téli szabadságra az Alpokban és nyári szabadságra az Egyesült Államokban; de honvédelmi célokra — nincs. Amikor az emberek belemérülnek a fényűzésbe, a luxus-éttermek olyan zsúfoltak, mint még sohasem, a ruhátlak a világ legdrágább szalonjából kerülnek ki, az országutak zsúfoltak a legújabb autóktól, de ugyanakkor összeomlanak a létfenntartású közszolgáltatások, mert az államnak nincs pénze fenntartani azokat; a rászorulóknak nem tudnak gondoskodni gyermekeikről, mert a szociális célokra szolgáló költségvetések egyre szűkebbek lesznek; a tejfogyasztás csökken, mert a hatóságok nem engedhetik meg maguknak, hogy bizottságok ezt az alapvető élelmiszert azok számára, akiknek nincs. Az ilyen szegénység már nemcsak, hogy szegény, de botrány is.

Izrael állama pedig eljutott ehhez a fázishoz. A kormány szegény, a lakosság jelentős, vagy talán túlnyomórészt része azonban több van, mint bármikor. A kincstár állandó deficitet küzd, de túl sok pénz van a lakosság kezében. A hadi költségvetést meg kell nyírni, mert szegény országok a védelmet lehetőségeihez kell alkalmazni, az életműködés azonban nem szabad nyulni, mert ez zavarhatja a „ipari csendet”. Mindenkit kárpótolni kell az inflációs veszteségeikért, csak a létfenntartású közszolgáltatások süllyednek egyre jobban, mert nincs miből fenntartani azokat.

Ez nem normális helyzet és nem lehet vállrandítással napirendre térni felette. Ez nemzeti betegség, amelyet diagnosztizálni és gyógyítani kell.”

Schnitzer a továbbiakban rámutat arra, hogy a honvédelem mellett a közoktatás a másik létfenntartású tényező Izrael fennmaradásának biztosítására.

Megállapítja, hogy az Ecjoni-bizottságot azért létesítették, mert a kormány abból az alap-feltételezésből indult ki, hogy a közoktatás határozza meg a nemzet jövőjét. A jelen állapotok között pedig, tekintettel a pedagógusok általános helyzetére, a valóban jó munkaadók eltávolodnak ettől a hivatástól. Az Ecjoni-bizottság jelentése volt hivatott, mind anyagi, mind pedig társadalmi szempontból rendezni a pedagógusok helyzetét.

„Az ország szülőiteinek növekvő méretű jerridája, az erőszak-cselekmények elszaporodása, a kábítószer-élvezet elterjedése az iskolákban — mindez azt bizonyítja, hogy a közoktatási szolgálat alapos átszervezésre szorul, mert válságba jutott; minőségi és mennyiségi szempontból egyaránt meg kell erősíteni, ez pedig nem luxus-probléma, és nem tűr halasztást. Amikor a pénzügyminisztérium papírosába akarja dobni most az Ecjoni-bizottság jelentését, ezzel a könnyebbik utat választja. Van azonban más lehetőség is, nevezetesen, hogy a luxus-életet folytató lakosoktól szerezze meg a szükséges költségvetési összeget, és a kormány ne nyomorogjon, miközben lakosai bőségben élnek.

Talán ki fog derülni, hogy nem lehet fenntartani az adómentességet azok számára, akik ma főleg tőzsdei spekulációval foglalkoznak, talán ki fog derülni, hogy az adóreform eszköz, nem pedig cél és a 60 százalékos legmagasabb adókules nem szentség. Talán kiderül, hogy fel kell emelni az értéktöbblet-adót ahhoz, hogy erős hadsereget és jó iskolákat tarthassunk fenn.

Talán még egyszerűsíténdonk az a határozatot, melynek értelmében az állam gazdaggá teszi Pitchák Ráfiák elköltözött telepeseit és ügyvédekét, amikor azonban kiderül, hogy a hadiiparnak egy új termelési vonalra kellene állnia, ehhez nincs elég pénz.

Akkor talán valamennyien rájövünk arra, hogy valami büzlük ebben az országban, amelyben a jóllakott lakosság luxus-céljai fontosabbak, mint az ország fennmaradásának biztosítása.”

A VEZETŐK ÁLDÓZATOKKÁ VÁLNAK

Mose Dáján, a Jediot Achrotonban, a Munkapárt nemrégiben megtartott kongresszusa alkalmából a nép és vezetői közötti kapcsolatokkal foglalkozik.

Rámutat arra, hogy Ben Gurion, korunk legnagyobb zsidó egyéniségét, a cionista munkásmozgalom legtekintélyesebb vezetőjét, kizárták a pártból, amikor pedig később az új vezető, Golda Méir visszatérésre szólította fel — vonakodott. Nem jelent meg Lévi Eskol temetésén sem: „Nem vagyok kétszínű” — mondotta. Ben Gurion valóban nem volt kétszínű, nem rejtette érzelmeit és véleményét azon barátai-

miniszteri feladatától, és akarta, valamint Golda Méir pártfőtitkár akarata ellenére, — olyan hadügyminiszter kényszerítették rájuk, melyet egyikük sem akart („ez én voltam” — írja Dáján). Így hát Izrael harmadik miniszterelnöke is keserű szívvel halt meg (a második miniszterelnök, Mose Sárét csak rövid ideig töltötte be ezt a pozíciót). Eskol szívrohamban halt meg — de már előzőleg keserű, megtört ember-ré vált.

Eskolt Golda Méir követte. — Okos, erélyes, vezetői tulajdonságokkal megáldott asszony volt. A jom-kipuri háború következményei őt is, akarata ellenére, politikai útja végéhez vezették. Párt-szaktársai kényszerítették lemondásra. Az Ágránát-bizottság nemcsak, hogy felmentette, hanem dícséretben is részesítette. A jom-kipuri háborút követő válszások után ismét miniszterelnök lett, de az már nem volt a régi Golda. Régi, jó barátja, Jákov Cházán, a Mápám egyik vezetője később elmondotta, hogy Golda bevallotta előtte, hogy a jom-kipuri háború napjaiban az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. Leginkább az fájt neki, hogy párttársai közül sokan, akik évtizedeken át kísérték útján, bírálóivá váltak, ellene fordultak. Golda megadta magát és lemondott. De ő is, mint elődje, keserű emberré vált.

Talán, majd akad egy történet, aki kikutatja, hogy népünk miért szívja választottjai véré: azoknak a véré, akik mindent elkövetnek azért, hogy helyes irányba vessék gyenge hajónkat, viharzó, ellenséges tengeren. Bokassa, a volt középfrikai császárt ezekben a napokban azzal vádolták, hogy megsütötte és megette ellenségeit — mi, a kiválasztott nép, húsból-vérből való vezetőket választunk magunknak és még életükben feláldozzuk őket.”

A RENDŐRFŐKAPITÁNY ELBOCSÁTÁSA

Ráfiel Bászán a Mááirivban interjú készített Slomo Hilléll, a Kneszet belügyi bizottsága elnökével, mely bizottságra három a parlamenti felelősség a rendőrségi ügyekben. Slomo Hillél, — mint emlékeztet —, a múltban rendőrségügyi miniszter volt.

Az interjú aktualitását természetesen a Burg belügyminiszter, és az általa elbocsátott Sáfir volt rendőrfőparancsnok közötti konfliktus képezte.

Arra a kérdésre, hogy nézete szerint helyes-e, ha a belügyminiszter egyben a rendőrség minisztere is, Hillél így válaszolt:

— A rendőrség munkája megköveteli, hogy a felelős miniszter naponta nyomon kövesse tevékenységét. Elvben nem ellenzem, hogy a belügyminiszter legyen egyben a rendőrség felelőse is, ehhez azonban szükséges, hogy tisztában legyen, azzal, hogy ennek mi a gyakorlati jelentősége. A múltban többször felhívtam a figyelmet arra, hogy a rendőrség nem képezheti a belügyminisztérium valamelyik ügyosztályát. Ez ugyanis két, egymástól eltérő organizáció, amelynek munkáját nehéz egybehangolni. A legnagyobb nehézség az, hogy a jelen helyzetben a belügyminiszternek nem áll módjában a megfelelő módon követni a rendőrség munkáját. A belügyminisztérium rendőrségi ügyosztálya olyan helyzetbe kerül, amelyben nem segítheti hozzá a minisztert ahhoz, hogy döntő jellegű határozatokat hozzon rendőrségi ügyekben. Ez oda vezet, hogy a rendőrfőparancsnok valójában miniszter nélkül marad. Ez viszont állandó összejöttközéseket okoz, és szinte lehetetlenné teszi a minisztérium és a rendőrség zavartalan együttműködését.

— Ez úgy értendő, hogy olyan miniszterre van szükség, aki kizárólag csak rendőrségi ügyekkel foglalkozik?

— Úgy mondanám, hogy az országban olyan miniszterre van szükség, akinek számára a rendőrség elsőrendű fontosságú munkaterület, s nem csak akkor foglalkozik vele, ha más megbízatásai mellett marad rá ideje. Ha elvállal más megbízatásokat is, gondoskodni kell arról, hogy ez

ne menjen a rendőrséggel való foglalkozás rovására.

— Az ön véleménye szerint, dr. Burg hibát követett el, amikor elbocsátotta a rendőrfőkapitányt?

— Országos rendőrfőkapitány elbocsátása olyan demokratikus államban, mint amilyenek mi vagyunk, mély megrázkódtatást okoz, olyan mütét, amely érinti a rendőrség morálját. Ha a miniszter nem bízik meg abban a személyben, aki egy éven át állt a rendőrség élén — mit mondjanak mások? Az igazság azonban az, hogy a rendőrfőkapitány elbocsátása nem annak a következménye volt, hogy a rendőrség nem volt képes végrehajtani feladatát Herzl Sáfir irányítása alatt. Ellenkezőleg, a rendőrség néhány elismerésre méltó sikert ért el, természetesen, voltak kudarcai is. Sáfir elbocsátása, nézetem szerint, a közte és a miniszter közötti kapcsolatok leromlásának következménye volt. Ezt az elbocsátást, véleményem szerint, nem előzte meg, a rendőrség tevékenységének és esetleges hibáinak mélyreható elemzése. Ha a rendőrség tevékenységében hibák mutatkoznak, ezt egy ember elbocsátásával nem lehet helyrehozni. Nyilvánvaló, hogy Sáfir elbocsátása súlyos károkat okoz a rendőrségnek, annál is inkább, mert a miniszter nem szűrte le azokat a következtetéseket, amelyek elősegíthetik a hibák kiküszöbölését.

— Ha ön lenne most a rendőrségi miniszter, elbocsátotta volna Herzl Sáfirt?

— Lehetséges, hogy arra a következtetésre jutottam volna, hogy menesztemen kell őt, de semmiképp sem tettem volna ezt ilyen hirtelen formában, amely csak zűrzavarhoz vezet. Ezen kívül, amennyiben az elbocsátás, bizonyos különböző esetek felhalmozódásának következménye, úgy, mindent elkövettem volna, hogy elhárítsam az ilyen esetekeket, és ne jussak olyan helyzetbe, amely a rendőrség működésének megzavarásához vezet. A belügyminiszter által alkalmazott módszer arra vall, hogy a miniszter nem volt ura a helyzetnek a rendőrséggel kapcsolatban, és ez

készítette őt arra, hogy „egyetlen csapással” oldja meg az

A REAGAN-REZSIM KÖZELKELETI POLITIKÁJA

Ron Ben-Jisáj, a Jediot Achroton washingtoni tudósítója interjú készített Richard Allennel, aki Reagan nemzetbiztonsági tanácsadója lesz. — Allen, aki 44 éves, hétgyermekes családapa, annak idején Nixon külügyi tanácsadó csoportjának élén állt, majd Kissinger helyettese volt.

Ugy tudják, hogy Allen volt az, aki megteremtette Reagan Izrael-barát kijelentéseinek ideológiai és teoretikus háttérét. Az általános vélemény az, hogy Allen fontos helyet kap a Reagan-kormányzat hierarchiájában.

Arra a kérdésre, hogy milyen mértékben szándékozik résztvenni az új kormány közelkeleti politikai vonala kialakításában, Allen ezt válaszolta:

— A megválasztott elnök azt mondta, hogy koordinációs szerepet szán a nemzetbiztonsági tanácsnak. Ez a megfelelő működési terület a tanács számára. A nemzetbiztonsági tanács az elnökkel és más kormányzati hivatalokkal való tanácskozás alapján működik. A tanács célja, hogy újra meghatározza a nemzetbiztonsági ügyekkel kapcsolatos határozatok folyamatát, azzal a céllal, hogy az Egyesült Államok külügyekben mindenkor egyértelmű vonalat kövessen. A szövívő szerepét a külügyminiszter fogja betölteni, olyan személy, akit én jól ismerek, mert többször dolgoztam vele közös munkacsoportban, és így zavar-talan együttműködésre számítottam.

— Ön és Haig tábornok ugyanazokat a nézeteket vallja a Közelkelet problémájáról?

— Az utóbbi években kevés alkalommal kínálkozott arra, hogy közösen taglaljuk a Közelkelet problémáját. Együttműködésünk más vonatkozású külügyekkel volt kapcsolatos. Amennyire azonban a jelen helyzetet ismerem, a Közelkelet ügyeiben javarészt egyetértünk.

— Dr. Kissinger jelen közelkeleti útja milyen mértékben segítheti elő a Reagan-kormány politikájának kialakítását a Közelkelet ügyeiben?

— Hogy őszinte legyek, pillanatnyilag még nem tudok véleményt alkotni ebben a kérdésben, tekintettel arra, hogy magánjellegű utazásról van szó. Ugy vélem, hogy hazatérése után dr. Kissinger tárgyalni fog az új kormányzat néhány tagjával.

— Ön úgy véli, hogy a Reagan-kormányzat alatt is szükség lesz külön közelkeleti megbízottra?

— Ez a kérdést most tanulmányozzák, és így korai volna válaszolni rá. Az ide vonatkozó határozatot január 21 körül fogják meghozni.

— Az ön nézete szerint az európai kezdeményezés alternatívát képezhet Camp Daviddal szemben?

— Világosan látszik, hogy ez a kezdeményezés nem sokat haladt, és nem vált népszerűvé a Közel-

keleten, így tehát ez a felfogás nem tűnik célravezetőnek. — Ön nemrégiben azt mondotta, hogy ha a PFSz elismeri Izraelt, ezzel új helyzet alakul ki. Ön szerint, Amerikának, és talán Izraelnek is erőfeszítéseket kell tenni a PFSz meggyőzésére szélsőséges álláspontja megváltoztatása érdekében?

— Amit én mondtam, az valóban megfelel a designált elnök nyilatkozatának, mely szerint a PFSz terrorszervezet. Ha a PFSz felhagy a terrorral és a terrorizmus támogatásával, és ugyanakkor elismeri Izraelt, akkor valóban új helyzet áll elő, mert a PFSz nem lesz már az a szervezet, amelynek ismerjük. Világos, hogy ez a kérdés érinti a PFSz jogi helyzetét, mint a palesztinek képviselője. Ezt mondtam, és ebben nincs semmi új, csak a designált elnök álláspontjának megismétlése. Ami a kérdés második részét illeti, úgy tűnik, hogy minden alkalommal meg kell kísérelni meggyőzni a terroristákat, hogy a terrorizmus nem fizetődik ki. Meg kell próbálni meggyőzni mindazokat, akik támogatják a terrorizmust, a világ bármely részén, hogy hagyjanak fel ezzel. Ez azt jelenti, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközzel igyekezzünk ezt elérni, s természetesen, hogy a meggyőzés a legdiverzább eszköz erre.

— Az új kormányzat másképp kíván működni a Közelkelet bizton-ságával kapcsolatban, mint a Carter-rezsim?

— Nem leszek meglepve, ha a Reagan-rezsim uralma alatt az Egyesült Államok más módon fog viszonyulni a Közelkelet biztonságához. Ha azonban határozott igennel válaszolnék erre, eset leg azt várnék, hogy már január 21-én más közelkeleti politikát jelentsen be a Reagan-kormányzat. En azonban nem ezt akarom mondani, hanem azt, hogy közelkeleti kötelezettség vállalásainkat hosszabb távú szempontok figyelembevételével kell meghatározni. Azt hiszem, hogy négy év múlva az Egyesült Államok biztonsági szükségletei a Közelkeleten más képet kapnak.

— Ugy véli ön, hogy a Reagan-kormányzat alatt kibővíülhet az Egyesült Államok és Izrael közötti katonai együttműködés?

— Ezt a pontot még felül kell vizsgálni. Még korai volna kötelező jellegű választ adni. Ugy vélem, hogy ezt a kérdést nagy körültekintéssel kell felülvizsgálni...

A politur felújítása

Mindenféle bútor és antik bútor felújítása, modern színek, a megrendelő otthonában is. Zongorák felújítása. Felelősségteljes munka.

SINGER

Műhely: Mágén Ávrám 8, Jaffa — este: 03-845733 Beszélék magyarul

VESZÜNK ARANYAT

- Veszünk régi, vagy törött aranyékszert és ezüst tárgyakat, készpénzért, magas áron.
- Óriási választékban talál olasz modellű aranyláncokat, ékszereket - a készítőitől a fogyasztóhoz - előállítási áron.
- Régi ékszer helyett újat adunk a trade-in módszerrel.

AMSTERDAM

Derech Petach-Tikva 5, I. em., Kikár Hámósvot, Tel-Aviv.

A HÉT IZRÁELBEN

A PARK

Kopár domb terül el a sűrűn beépített külteleki lakónegyed közelében. Lakatlan sziget, Robinson hajótörése előtt. Partjait a faradtan lihegő nagyváros aszfalttengere mossa. A gyepek külvárosi szálloda kopott lépcsőházi szőnyegére hasonlít: a szakadéksávin átlátszik a padló, vagyis a sovány, téglavörös föld. Négy-öt pálmafa álldogál a dombon, ugotan, céltalanul, mintha véletlenül ide kerültek volna. Szóba se eszhetnek a beemszülöttel, a Csontváry palettájára méltó öreg cédrussal, mely a vén baktérkek egykedvűségével végzi őrsgolálatát.

A domb útkeresztződésnél terül el, s az autósstrádák kemény szorítással ölelik át. Késő éjszakai vad gépkocsi-csordák vágatnak fujtatva mindkét irányba, amint a stopplámpák felemelik előtűk a láthatatlan korlátot. — Mintha egy másodpercnyi késésért a földi boldogság végeles elszalasztásával kellene fizetni. Járókelői minőségben csak ritkán vetődik erre valaki.

Legfeljebb Reb Smuel, a tojásgyáros. Ismert ember a környéken. Ő is meg a jármű is, amellyel a portékát szállítja. Egyedül a kora ismeretlen, azt nem hajlandó elárulni. Kiegyenesedni már nem tud, görnyedten viszi fel árúját, a vevőnek néha a negyedik emeletre is. Fehér szakállja olyan, mint egy fehér zászló. De nem a megadás zászlaja. Nyugdíjat német jóváértelt kap, ülhetne otthon. Mégsem akar lemondani a munkáról. — Ha nem dolgozom, mit csinálnék egész nap? — kérdezte csodálkozva.

A jármű leginkább a Noé bárkáját ábrázoló naiv rajzokhoz hasonlít. Egy ócska motorkerékpárra ráépítették a kartonból készült barakkszerű alkotmányt, s a hörgő, tüsszögő masina megjelenését az utcában újonjogó gyermekesreg üdvözlőgála kísérte.

A külváros legendái szerint — Smuel a kilencvenedik életévéhez közeledik, de lehet, hogy 950 éves, mint Noé. Aszott kezei biz-

tosan tartják a bárka kormányát, amellyel pusztító özömvízen gázolt keresztül a száműzetés fagyos sötétségében.

Egy ideje változásokra figyeltem fel az aszfalttengerből kiemelkedő lakatlan szigeten. Eleinte egyetlen Robinson jelent meg és kerti kapával gödröket ásott a homokos talajba. Magot ültetett el és a következő napokban minden gödör köré fémszalagból készült apró kerítést vont, hogy az eső ne mossa ki a földet a maggal együtt. Néhány ezer védősövényt kellett elhelyeznie, s mire az aprólékos munkával elkészült, Péntek is csatlakozott hozzá egy fűnyíró géppel. Az pedig idejárt délutánként nézni Robinsonék munkáját. Nemigen érttem: mit jelenthet egy 90 felé haladó embernek egy ma ültetett facsemete? Egy reggel kézzel írt fatáblát szúrtak le a domboldalba. A szöveg jemen hirdette, hogy ezt a területet nyilvános park rangjára emelték. Bizonyosságul néhány munkás egy tucatnyi padot rakott le a teherautóból. Ezzel az új létesítmény működőképessé vált. Ilyenkor, decemberben valóban parknak lehet becézni. Amikor a kellemes napsütésben az ember meglátja a nyakkendőjét, de napszúrától nem kell félnie.

Meddig kell még várni azonban, amíg ez a park nyári délutánokon is árnyékos, — használható lesz? Itt pihenünk az öreggel, a cédrus alá ültetett padon:

— Csak a látszat a fontos — mondom keserű iróniával. — Mikor lesz még ebből hűvös, lombos park.

Az öreg értetlenül fordítja felém sokezer éves arcát. Pillantása gyermeken tiszta, mint egy mély kút csillogó víztükre.

— A facsemetéket elültették — mondja. — Elkészíték nőni. Mindenki végzi a dolgát. A kertész dolgozik. Isten dolgozik. Te miért vagy olyan türelmetlen, fiam?

TABÁK LÁSZLÓ

SÁLOM ROSENFELD MONDÁSÁIBÓL :

A Kikötőhatóság belső ellenőré, aki ott szabálytalanságokat fedezett fel — áthelyezték.

A Villanytársaság vezérigazgatóját, aki visszacélékre mutatott rá — lemondatták.

A rendőrség főkapitányát, aki súlyos bűnöknek jött nyomára — menesztették.

Attól tartok, az állami ellenőrnek nem válik becsületére, hogy még mindig hivatalában ül.

*

Nem tudom, hogyan töltötte a főkapitány december 31 éjszakáját, de az bizonyos, hogy a vallásügyi miniszternek remek szilvesztere volt.

*

E héten „X úr” algebrai egyenletét a belügyminiszter kizárásos módszerrel oldotta meg: kizárta a főkapitányt.

*

Nem értek egyet a magát pénzügyminiszternek ajánló Slomo Eljáhu ellen felhozott kifogásokkal. Miért ne kizárná fel magát, ha akad kormány, amely hajlandó megvásárolni?

*

A Szovjetunió hétszer is megfontolja, mielőtt betörne Lengyelországba. Most elsősorban találna szemben magát olyan hadosztályokkal, amelyeknek van pápájuk is.

KOCH NEWYORKI FŐPOLGÁRMESTER A BELZI RABBI UDVARÁBAN

Az avatáflankok tájékoztatlanul, ar Koch new-yorki főpolgármester, a sokat tapasztalt politikus is, aki legutóbb odalátogatott. A Koch és az öt kísérő újsá-

A belzi rabbi, ha úgy tetszik, amely szerte a világon elszórt szászára a maga birodalmának, intézményekből és szervezetekből

ÚJ KILÁTÓ-TANYA A GÁLILBAN

Egyelőre még szűkös vannak épületek dolgában. Az egyik barakkban tetőig ér a sok behajlított matrac: egy arab segédmunkás bekukkant, s azt mondja a sok matrac és jobbára fiatal fiúk-lányok, a települők láttán: — No ezek aztán „chajimot” csinálnak itt! — s bele is pírul a tulajdon mondásába. Megmagyarázzák neki, hogy téved, ezek a fiatalok nem szerelmeskedni jöttek ide (legalábbis nem csak azért), hanem örködni és dolgozni...

Van azonkívül egy specialitása is. Ennek a kilátónak a lakói mind a meditáció hívei naponta meditálnak, mert mint ők mondják, ha eddig is szerették ezt, most még fontosabb számukra, mert akik szinte összezárva élnek így egy hegytetőn, azoknak mind a munka, mind pedig a házi béke érdekében nyugodtaknak, kiegyensúlyozottaknak kell lenniük, amit a meditáció biztosít. Kellemes városi életet hagytak maguk mögött a nyugalom, a béke, a gyönyörű kilátás, a friss hegyi levegő kedvéért: csúcsukról látni Cfatot, a Kármel-hegység nyúlványait, derült napokon egyszerre a tengert és a Kineret tavát. Seholy ilyen gyönyörű napkelte és naplemente! Nem beszélve az éjszakai látványról, amikor köröskörül kigyúlnak a gálili falvak fényei — valóságos gyöngyfűzerek.

A fiatal települők nemhiába meditálók, szűkszavúak is. Két fiatall beszélgetünk, akik itt fognak összeházasodni: mindketten szép haifai házat és karriert hagytak el az itteni élet szépségei, no meg a kitűnően összeválogatott társaság kedvéért. Mindannyian kiváló szakemberek, van közöttük építész, műszaki rajzoló, meg egy ötgyermekes fiatal mama is, de semmivel sem vágnak fel. Hangsúlyozzák, hogy a meditáció nem hit, nem vallás, — hanem hobbi. Másik hobbijuk a vegetariánizmus.

A munkájuk építkezésből és földművelésből áll. Villany nincs, de a tranzistoros rádió szól. — Péntek este gyertyát gyújtanak, hétközben Tnáchtot meg zsolnárt olvasnak, különösebb rendszer nélkül. Fizetést egyelőre az építkezési vállalkozótól kapnak, felváltva dolgoznak a házakon és a zöldségeskertben. Lehet, hogy később majd konfekcióval foglal-

koznak, talán vendégházat rendeznek be. Kisiparról is szó van, elektronikáról és optikusságról is, egyelőre növényeket termesztenek.

Építik a meditáló paradicsomát, amihez hasonló egyelőre nincs sehol a világon. Jöhet persze nem-meditáló is közéjük — később ugyanis csatlakozik hozzájuk. Ha megépül a vendégház, a turistákat semmiképp sem fogják meditációra kötelezni.

LEGFIATALABB BIRÓNÓNK

A bírói pálya általában későn indul nagy gyakorlatot kell egy fiatal jogásznak szereznie ahhoz, hogy a bírói karba jusson. A legújabbban kinevezett petach-tikvai Szará Frischnek (32) a karrierje egész kivételesen már az érettség előtt indult meg. A tel-avivi Zeitlin gimnázium egynehány diákja, vagy 14 évvel ezelőtt; utolsó tanévi tavaszán megunta a tantermet és „előltak” az iskolából, köztük volt Szára is. Hová lögtak? A tel-avivi törvényszék-re, érdekes tárgyalásokat hallgatni. S ez a délelőtt döntötte el Szára jövőjét, akit a múlt héten neveztek ki járásbírónak: ő most Izráel legfiatalabb bírája.

Meglepetésként érte a kinevelés mert alig másfél évvel ezelőtt nyújtotta be a pályázatát, s ez nem szokott ilyen hamar sikerülni. Valójában azonban nem olyan meglepő eset, mert Szára, miután elvégezte a jogot, nem ügyvédnél, hanem az ügyészségen csinálta végig a próbaidejét, majd ott is dolgozott tovább, lassanként igen komoly perekben bízták rá az ügyészség képviselőjé. Mire a pályázatát benyújtotta, már alaposan — és igen előnyösen — ismerték bírói körökben.

Szára egy gyémántos felesége, és két gyermek anyja, aki már csak azért is örül a különben is megtisztelő kinevezésnek, mert Petach Tikván lesz bíró, ahol a családjá is él, s amellyel ezután többet tud majd foglalkozni. Nagyon szereti a foglalkozását, ami-nyben szép hivatást lát. S ha szereti, minden biztonnal sokáig lesz része benne, lévén a bírói pálya hazánkban az egyedüli, amelynek a 70-ik életév a nyugdíjkor-

írók számára rendezett fogadására — valóságos fejedelmi fogadás volt.

A vendégeket a belzi udvarban a rebecc fogadja, ami például, a Neturé Kártánál elképzelhetetlen volna. Az innepi lakomát drága porcellánedényekben tálalják, az evőeszköz színarany. A chanukameccserek, gyertyatartók, fűszer-szám-tartók anyaga és művészi kidolgozása mind-mind királyi udvarokra emlékeztet.

A rabbi (ritka esemény) dolgozószobájában fogadja a vendégeket trónszéknek beillő karosszékében. Köröskörül szájával a szentkönyvek. A rabbi elbeszélget a főpolgármesterrel és az újságírókkal, majd nagy ezüst mezzával és egy doboz különleges szivarral ajándékozza meg. Koch nemdohányos, de a chászidok intenek neki, hogy ha a rabbi adja, el kell fogadni.

Lakoma után Halberstamm rabbi és a belzi intézmények egyik vezetője az újságírókat faggatják: miért rágalmozzák meg oly gyakran a sajtóban a belziet, miért nem tesznek különbséget közöttük és a fanatikus szélsőségek között. A felelősségvonnás eredménye: az újságírók megígérik, hogy ideküldik majd a helyi és nemzetközi sajtó többi reprezentánsát is, hadd lássák, hogy itt csak alkotó munka folyik.

A belzi chászidok ugyanis Izráel állama hívei és jó adófizetők: szolgálnak a hadseregben is, Amikor Koch a rabbi áldását kéri, az azt kívánja neki, hogy legközelebb több zsidót találjon Izráelben, mint Amerikában.

Koch elgondolkozva tért haza a szállodájába, s búcsúzóul csak ennyit mondott: „Ezt az éjszakát, míg élek, nem felejttem el.”

AZ IZRÁELI SCI-TEX VÁLLALAT NAGY SIKERE

A Sci-Tex vállalat központja Herzlián működik 300 dolgozóval — leányintézményeiben pedig további 80 szakember dolgozik. A vállalat grafikai komputeres eljárásokat fejleszt ki, gyárt és exportál a világ minden ipari államába, megalapítói közé tartozik a Discount Bank és a Klál ipari részlege. Termékeit a korszerű nyomda- és textiliparok használják fel.

A vállalat — s ezzel a teremtés és a kivétel — növelése érdekében most a Sci-Tex 880,000 részvényt dobott piacra a new-yorki tőzsdén a Rothschild-ház egyik beruházási vállalatát útján, és a teljes részvénytől elvált. Ezzel a cég 17,82 millió dollárt (kb. egy és egyharmad milliárd izráeli font) forgótőkét hozott be az országba, amihez tudnunk kell, hogy már a tavasszal is kibocsátott 1,280,000 részvényt, s azzal is közel egy félmilliárd fontnyi tőkét hajtott fel.

Külön jelentősége van annak a ténynek, hogy a termelés szinte teljes egészében kivételre megy: 1980-ban ez kb. 23 millió dollár (egy és háromnegyed milliárd izráeli font) rúgott, továbbá annak a körülménynek, hogy a késztermékekben aránylag kevés a nyersanyag, sokkal több a befektetett szellemi és kézi munkaerő, aminek exportja érhetően igen előnyös nemzetgazdaságunk szempontjából.

A SZÉP IZRÁEL

● Golda Méir volt miniszterelnök nevével viseli majd az a villanegyed, melynek építése befejezéshez közeledik a Rechovot szomszédságában lévő Mázkeret Bájta községben. — Golda Méir ugyanis Mázkeret Bájta díszpolgára volt. A közsegélyvezetősége azt is elhatározta, hogy az új utcák egyikét Jigál Alonról, — a közelmúltban elhunyt volt külügyminiszterről nevezi el.

● „Elektromos pásztor” elnevezésű védelmi és riasztó berendezés gyártását kezdték meg a napokban a Golán fennsík peremén épült Ani-Am szövetségi faluban. Az elms készülék segítségével meg lehet előzni, hogy a legelő jószág kárt tegyen a megművelt mezőgazdasági földeken. Az „elektromos pásztor” mindössze 20 volt feszültségű áramot vezet be a szántóföldek, legelők, avagy a juh-aklok drótkerítésébe és a közeledő állat teljesen veszélytelen, könnyű áramütést kap, ami megfutamítja. A készülék ára 100 ezer sekel, és a természetbarátok egyesülete, valamint a természetvédelmi társaság fontolóra vette „az elektromos pásztor” használatát természetrezervátumok védelmére.

● A gázai sávbán dolgozó külföldi izráeli tisztviselők közül 56 személy befejezte szolgálátát. Egy részüket más feladatkörbe helyezték át a többiek pedig 150 ezer sekel kártérítéssel nyugdíjazták. Az intézkedés célja hogy drasztikus megtakarítást hajtsanak végre a katonai kormányzat költségvetésében. Az 56 dolgozó menesztése után mindössze 100 izráeli polgári alkalmazott dolgozik a katonai kormányzat szolgálatában.

● „Polgárok az életminőségért” címmel önkéntes szervezet létesült Rison Lócionban, amelynek tagjai — pártállásra való tekintet nélkül — céljukat tüzték ki lakhelyük életminőségének növelését. Az új egyesület első tevékenységeket igyekszik kereskedőket rávenni arra hogy vigyázzanak az üzlethelyiség és környéke — beleértve a járda — tisztaságára.

● Kétszázötven millió sekel beruházással két éven belül négy luxus szállodát építenek Askelonban összesen 750 szobával. Váknin alpolgármester bejelentette hogy amerikai befektetőkkel már megállapodott egy 250 szobás szálló építésében a Nergo izráeli céggel kötött megállapodás szerint a hazai vállalat 110 szobás szállót épít, angol és délafrikai befektetők spanyol stílusú 140 szobás nyaralóházat létesítenek meg egy angol és délafrikai befektető csoport 120 szobás lakószálloda építésére készül. Egyidejűleg egy németországi zsidó pénzember 250 szobás nyaralótelep felállítására készül de az idevonatkozó megállapodást még nem írták alá.

● A Jeruzsálem törvény elfogadása nyomán a kormány elhatározta hogy megszünteti az építkezést a főváros Növé Jákov és Givat Sápíra negyedében. Ugyancsak megszüntetik az új kormányhivatalok irodáinak építését és a különféle minisztériumi ügyosztályok áthelyezését Jeruzsálembe. A kormány az idei költségvetés keretében 200 millió font segélyt folyósított a fővárosnak és az összeget 1981—82 évi költségvetési tervezet szerint félmilliárd font-ra emelik.

ELSŐ IZBEN HÉBER NYELVEN

FELTÁRUL A MAGYAR-ZSIDÓ MULT

— JEGYZETEK A MAGYAR ZSIDÓ TÖRTÉNELMI TÁRSULAT TANULMÁNY-KÖTETENEK MARGÓJÁRA —

Írta: SCHÖN DEZSŐ

Tíz évig tartó vajúdas után megjelent végre a Magyar Zsidó Történelmi Társulat első héber nyelvű tanulmánykötete. A 312 oldalas mű, (Jahádat Hungaria, Tel-Aviv, 1980), amely az igényes olvasónak kíván megbízható képet nyújtani a magyar zsidóság gazdag és viharos múltjáról. dr. Gonda László, J. József Kohén és a néhai dr. Márton Lajos szerkesztésében, valamint a Zánbár-alap hathatós anyagi támogatásával látott napvilágot.

Előszavában dr. Gonda László a tanulmánykötet célját így jelöli meg: 1.) Lehetővé tenni az izraeli ifjúságnak a nevezett témakörbe való elmélyedést; 2.) Helyrehozni és kijavítani a magyar-zsidó múlt kiértékelése kapcsán felmerült hibákat, tévedéseket és hamisításokat. Nos, az izraeli ifjúság tájékoztatása terén a könyv valóban fontos szerepet tölthet be, viszont az állítólagos történelmi-hamisításokkal való vitának nyoma sincs a kötetben. Reméljük, a második kötetben (melyre nem kell majd újabb tíz esztendeig várakoznunk!), meg tudjuk végre: ki hamisítja meg a magyar zsidóság múltját, és főleg, milyen sötét érdekek húzódnak meg e hamisítások mögött.

Három szerző (Mandel Bernát, dr. Richtmann Mózes és Grünwald Fülöp) a magyar-zsidó történelemkutatás klasszikusainak számlájára. Jóllehet a tanulmányok megjelenése óta (1908, 1913, 1942) a magyar zsidóság életében apokaliptikus változások mentek végbe, az anyag ma is friss, megbízható és időszerű. Grünwald Fülöp, a magyarországi zsidó település-történetet adja elő röviden, míg Mandel Bernát és dr. Richtmann Mózes a magyar zsidóság gazdasági és társadalmi életét festi meg — a XVIII. században. Ebben a században indult meg ugyanis a magyar zsidóság fejlődése, s ennek során jöttek létre olyan kiváló közszékek, mint Nagyvárad, Máramarosziget és Munkács. Ne felejtsük el: 1740-ben az összeírások Magyarország területén mindössze tízezer zsidó lélekről tudnak, viszont kétszáz év alatt ez a szám majdnem egymillióra nőtt.

A kötet hódol dr. Márton Lajos emlékének és közli dr. Méir Gilon 1978 november 26-án, a haifai egyetemen tartott előadását, a magyar zsidó dokumentációs osztály felavatása alkalmából. Ekkor adták át az egyetemnek dr. Márton Lajos archívumát is. Dr. Gilon méltatja az elhunyt életét és munkásságát, majd szomorúan állapítja meg: dr. Márton Lajos írásai nem jelentek meg könyv alakban, az értékes történelmi anyag újságokban, folyóiratokban, enciklopédiák címszavaiban fekszik szét-szórva. Még bibliográfia sincs birtokunkban, hogy ezt az életművét kellőképpen értékelhessük.

WZO * HAIFA
1981. január 13-án, kedden, 5 órai kezdettel, Moria 50 sz. alatt

INTERJU-EST
Levezeti:
Dr. BENEDEK PÁL
Bevezeti:
BORNSTEIN LILI
Részvesznek:
WEISZBERGER MAGDA
RAJK KLÁRI
BIRÓ LÁSZLÓ
SZEKELY ISTVÁN
Háziasszonyok:
Herskovits Stefi — Kohl
Hermina, Löwinger Ilonka,
Singer Bözsi, Rákách Judit

J. József Kohén 34 oldalon a magyarországi chászidizmus kezdeti korszakáról értekezik és különböző legendák alapján úgy a Bál Sém, mint a berdicsevi Rabi Lévi Jicchák magyarországi missziós tevékenységét igyekszik bizonyítani. Valójában egyetlen hitelt érdemlő dokumentum sincs arról, hogy akár Bál Sém, akár a Berdicsevi valaha is betették volna a lábukat Magyarországra. Dubnov, Horodetzki, Márkus és a mozgalom többi rangos kutatója egyetért abban, hogy Bál Sém és az apostolok első gárdája a zsidóság őserdejében, Ukrajnában, Podoliában és Volhíniában, igyekezett megvetni a lábát, míg Magyarországra az új Tan csak később, kerülő úton és sok tekintetben változott formában jutott el.

Dr. Mose Szamet „Chátám Szofér küzdései az újítókkal” címen ír 12 oldalas tanulmányt. E témakörnek (főleg héber nyelven!) igen gazdag irodalma van. Első helyen kell megemlítenünk dr. Cvi Záhavi monumentális művét, amely 15 évvel ezelőtt jelent meg a Cionista Világszervezet kiadásában. Szólni kell Smuél Hákohén Weingarten e tárgykörbe vágó kitűnő munkáiról. Jó húsz évvel ezelőtt jelent meg a Ráv Kuk Intézet gondozásában dr. Eliézer Katz tudományos dokumentált könyve Chátám Szofér életéről és alkotásáról. Jeruzsálemben e célra felállított intézetben tanulmányozzák Chátám

Szofér életművét. Ugy a Mester könyvei, mint a róla szóló művek, igen tekintélyes helyet foglalnak el a bestseller listán. Chátám Szoférról elnevezett körök működnek országszerte, saját időszaki sajtóval. Ugyanakkor a „mí szerzőnk”, aki „Reactioner”-nek aposztrofálja a magyarországi zsidóság rabbi-fejedelmét, egyetlen szóval sem említi a döntő ténytet: az emancipáció heves ellenzésében az idő Chátám Szoférről igazolta. — Magyarországon mindössze 70 év telt el az emancipációtól a deportálótól.

Az időközben elhunyt Sálom Ben Porát (Pollák) kiegészítésekkel közöl az időközben ugyan elhunyt Náftáli Ben-Menáchem „Miszifrut Jiszráél B'Hungária” című könyvéhez. — Dr. Scheiber Sándor ismeretlen forrásokat tár fel az 1848-as pesti és pozsonyi zsidó ellenállás megszervezésével kapcsolatban. Dr. Gonda László jól dokumentált értekezése a magyarországi zsidóság emancipációs harcát ismereti. Miron Eszter, a tiszaezriai vérvád bel- és külföldi kihatalásával foglalkozik.

Smuél Hákohén Weingarten, az örökifjú jeruzsálemi tudós magyarországi zsidók 1905-ös csoportos szentföldi kirándulását írja meg egykori tudósítások, beszámolók alapján. Érdekes, hogy a 150 főnyi kiránduló csoportot a magyarországi neológia szer-

vezte meg és Schüek Salamon karcagi ortodox rabbi — aki később, az út során hangadó szerepet vitt —, csak ügyes trükkkel tudott magának a hajón helyet biztosítani.

A csoport különvonaton indult Budapestről és a fiemei kikötőben szállt fel a Thália nevű hajóra, amelyet az Adria tengerhajózási társaság menetrendszerűen üzemeltetett.

A kiránduláson résztvevők között dr. Mezey Ferenc, az Országos Iroda elnöke, Szabolcsi Miksa, az Egyenlőség főszerkesztője, dr. Hevesi Simon pesti, és Krausz Vilmos debreceni főrabbi. Potyautas is akadt az utasok között: egy Mose P. nevű felsőmagyarországi zsidó, aki a tömeg közé keveredve szállt fel észrevétlenül a hajóra, de már az első éjszaka — az ellenőrzés alkalmával — felfedezték. A csoport tagjai összegyűjtötték a hajójegy árát és az illegális utasból fizető vendég lett. A kirándulás egyik résztvevője (Donáth Vilmos) 1920-ban ismét ellátogatott Erec Jiszráélbe, ahol találkozott az egykori potyautással, aki Petách Tikván gazdálkodott.

A csoport résztvevői az út másnapján bizottságot alakítottak és önkéntes adakozásból összehoztak egy hétézer koronás alapot. Ugy határoztak, hogy a pénzt Jeruzsálem szegényei és jóté-

konyásági intézményei között osztják szét, míg az esetleg fennmaradó összeget olyan új olék kapják majd, akik hajlandók az ország mezőgazdaságába beilleszkedni.

Weingarten előadásából megtudjuk, hogy a csoport érkezése valóságos lázba hozta az akkor jüsvot. Diadalkapuvál fogadták a vendégeket mindenfelé, verseket írtak tiszteletükre. Weingarten remek portrékat fest a kirándulás egyes résztvevőiről és érzékelteti a századeleji jüsvuban uralkodó sajátos légkört és hangulatot.

A kötetet záró három tanulmány — amely mennyiségileg a könyv egyharmadát teszi ki —, nem a letűnt századokat eleveníti meg, hanem a tegnapi tragikus eseményeit vetíti elénk. Mind három szerző — dr. Báruch Járon, professzor Randolph L. Branon és Cvi Erez — tárgykörében avatott szakértője. Dr. Járon a századeleji asszimiláció tekervényes útjairól írt könyvet, „A zsidókérdés helye és szerepe a magyarországi radikális mozgalom történetében” címmel és e kötetben műve egyik fejezetét publikálja. A nevezett csoport, amely a „Huszadik Század” című folyóirat körül tömörült, látható feje és vezére pedig Jászai Oszkár volt. A csoport többségében a zsidóságtól elrugaszkodó asszimilánsokból állott és a polgári demokrácia kialakítása és megvédése érdekében a magyar nép széles tömegeit igyekezett csatasorba állítani. A radikális mozgalom a zsidóktól „csak” annyit követelt, hogy tépjenek el minden szálat, amely népihöz, annak múltjához, kultúrájához és hagyományaihoz fűzi őket, s radikális formában tagadják meg a zsidó mivoltukat. Mint tudjuk, a radi-

kális párt törekvéseire az ebredek és Orgovány adta meg a választ.

Randolph L. Braham professzor, a vészország nemzetközi viszonylatban ismert kutatója, azt a kérdést elemzi: milyen szerepet játszott a zsidó-kérdés a magyar — német kapcsolatban, Kállay Miklós három éves (1941-1944) kormányzása alatt? A jól dokumentált tanulmány kicsengése: Kállay rossz taktikus volt, eljátszotta a németek bizalmát, ezért került sor 1944 márciusában Magyarországra megszállásra.

A tanulmánykötet kétszázötvenöt legidősebb értekezését Cvi Erez adja közre. Cím: Magyarország zsidói és a kommunizmus, 1944-1953. Erez kutatja: mi a magyarázata annak, hogy az illegális kommunista pártban az aktivisták többsége zsidó volt? Milyen érdekek készítették annak idején Sztálint arra az abszurd lépésre, hogy Horthy Miklós fő kormányzó trónjára épp a zsidó Rákosi Mátyást ültesse? Mi húzódtott meg a Rajk-per mögött? Mi robbantotta ki az 56-os forradalmat? Cvi Erez nemcsak az idevágó gazdag angol- és magyar nyelvű irodalmat dolgozta fel, hanem bőségesen idézi a „kiábrándultak” vallomásait is. Ennek a csoportnak egyrésze Izraelben talált otthont és írásait Givát Cháivim kibuc „Moreset” nevű archívumában őrzik.

A pompás kötet létrehozása elsősorban dr. Gonda László érdeme. Az ő körültekintő és fáradhatatlan munkájának köszönhető, hogy végre napvilágot látott ez a mű, amely a magyar-zsidó történelemtudomány kincsésztára, héber nyelvű révén az új izraeli kultúra nagy nyeresége.

„MAGDA”
fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény
TEL-AVIV, BALFOUR 27.

DECEMBERBEN ÉS JANUÁRBAN OLCSÓBB NÁLUNK, MINT OTTHON!

TIBERIAS

6 NAP + 1 NAP INGYEN
Teljes panzió, fűtött szobák, kellemes társaság

Ingyenes első fürdés a „Chámé Tvériában”.
Minden kezelés 20%-os engedménnyel.

Díjtalan órái tea egyszer egy héten, táncsal egybekötve.

TELJES PANZIÓ EGY NAPRA (értékeltöbblettel együtt)

175.-

a következő háromcsillagos szállodákban:

- ASTORIA tel. 22351-3
- YAALON tel. 91951
- CHEN tel. 92270
- PEER tel. 91641-2
- DAPHNA tel. 92261
- RAM tel. 91201

FIGYELEM! **FIGYELEM!**

AZ ADÁM — (BOBBY)
FELVÁGOTTÁRU GYÁR ÉS MÉSARSZÉK
üzletet nyitott, ahol GYÁRI ARON árusítják az üzem készítményeit

Naponta kiváló minőségű felvágott nagy választékban
(Egész rud vételénél — nem szeletelve — különleges kedvezmény) — A mésárszék osztályon kitűnő csemegeáruk kaphatók nagy választékban

MINŐSÉGUNKNEK ÉS ÁRAINKNAK NINCSEK VERSENYTÁRSUK

Jöjjön el és győződjön meg! Előzékeny kiszolgálás! Parkolás minden korlátozás nélkül a suk melletti térségen

Az üzlet 200 méternyire van a parkolótérségtől

JEGYEZZE MEG A CIMET:

ADÁM — BOBBY

FELVÁGOTTÁRU GYÁR ÉS MÉSARSZÉK
TEL-AVIV, RECH. CHÁBSUS 37 (SUK HAKARMEL)
Telefon: 655650

(Bejárat a rechov Hákármel 11—13 között)
Nyitva naponta reggel 8.00-tól délután 5.00-ig, vasárnap és pénteken reggel 8.00-tól d.n. 2.30-ig

BESZÉLÜNK MAGYARUL

CSILLÁR KIÁRUSÍTÁS
40% ENGEDMÉNY

Szalomba — falra — álló- és asztali lámpák
REVELATION

Ené-Brák, északi ipari negyed, — rechov Hájárkon 65. 3. emelet, telefon: 03-790695, 40-es és 42-es autóbuszok.

A bemutató nyitva szombat kimenetelekor éjszakai 10 óráig. Vasárnap, kedden és szerdán este 7-ig, hétfőn és csütörtökön délután 4-ig, pénteken déli 1 óráig.

SZOMBATI SÁNDOR BRUSSZELI LEVELE:

A PINCELAKÓK

Néhány esztendeje történt. Az élet szebb volt, mint most. Élt még a drága Mama, — aki akár Mées Lászlóné a saját fiáról, tudta, hogy királyfi voltam. Bármerre barangoltam is a világban, bármilyen nagy urak asztalánál ettem is, bármilyen óriásokkal paroláztam is, arca, mosolya, hangja mindenüvé elkísért. Soha sem voltam egyedül, csak azóta vagyok, amióta a „nyelve olyan, mint a húrnélküli hegedű”, ahogy azt Shakespeare oly gyönyörűen írta.

Londonországban jártam, több fontosnak vélt dolgomat intéztem. Estére barátomhoz voltam vacsorára hivatalos. Azt mondta, hat órára jöjjenek irodájába, a város szívében, onnan majd kivisz házába.

Mivelhogy szokás szerint inkább vagyok előbb a találkán, mint később, — aki a másik idejét lonja, a más életét is lonja, — már negyed hatkor érkeztem ama épület elé, amelyben barátom millió ügyét intézte, hadseregnek beillő számú alkalmazottját irányította. Péntek este volt, ilyenkor a vállalatoknál a rendesnél is nagyobb a sürgősforgás, — a hetet zárják. Nem akartam barátomat jelenlétemmel zavarni, gondoltam, sétálgatok negyvenöt percet, látnivaló van elég. Alig határoztam így, amikor megpillantottam a másik oldalon lévő postahivatalt. Isten ujjai! — gondoltam. Van időm, hamarjában megírok a drága Mamának, Los Angelesbe egy kis szerelmes levélkét. Papírboríték volt a táskámban.

Péntek este a postán is sok az ember, nem voltam rest, az álló íróasztalnál, két más levélíró közé szorítottan, elég kényelmetlen helyzetben, kabátban, kalamban kezdtem neki dolgozni. Illetve kezdtem volna, mert kedvenc íratás golyóstollam éppen akkor lehelte az utolsó. — Szerencsére aktatászkám mélyén találtam mást, bár pirosintást, amit csak javításokra szoktam általában használni.

Lassú tempóban, minden betűt külön megrajzoltam. — Írásmat már régen nehezen lehet olvasni, márpedig azt akartam, hogy a drága Mama minden szavamat megértse. Aztán beálltam a hosszú sorok legrövidebbjének végére. Háromnegyed hat volt, mire sor került rám. Az ablak mögött ülő hivatalnoknak jól átnéztem a fofaszkáll, méltóságos fejtartás, öntudatos, elegáns mozdulatok komoly tekintélyt kölcsönöztek. Ő képviselte öfelsége a Királynő Postáját. — Kézbe sem vette a levelet, fölényesen, szárazon tudomásomra hozta, hogy azt ő nem fogadhatja el.

— Miért nem? — ámultam. — Talán Nagybritanniában a postahivatalok nem arra szolgálnak, hogy az ember leveleit továbbítsák?

— Arra, uram. De nem azoké, amelyeket piros tintával címeztek... — Öszintén szólva, uram, én sem rajongok érte, de lila tollamból kifogyott a tinta. Kényesszermegoldás volt. Nem vitatom: nem nagyon szép, de hát ha ez ördög éhes, legyet eszik, tartja a német közmondás. Kivételesen tekintsen el a ríktó színtől és küldje el ezt a levelet Kaliforniában élő Édesanyámnak. Igen örül majd neki, erről biztosíthatom.

— Sajnálom, uram. Bármennyire is becsülöm fiúi ragaszkodását, — a szülők iránti tiszteletet már a Tizparancsolatban is olvashatjuk, — de levelet még sem tudom átvenni. Ha tudni akarja az okát... — De menyire tudni akarom! Csupa fül vagyok!

— Az ok az, hogy Angliában

csak a végrehajtók címezhetik piros tintával leveleiket. Más senki. Végrehajtó Ön?

— Nem, uram. A legjobb indulattal sem merem azt állítani, hogy angol végrehajtó lennék. De mit tegyek? Más borítékkal nem rendelkezem és túl késő van ahhoz, hogy valamelyik papírüzletben mást vásároljak...

— Az igaz, — mondta a posta hivatalnok és megigazította a szemüvegét. — Adok önnek fekete, vastagvégű írónt. Alljon ide félre, próbálja a piros betűket feketével úgy eltakarni, hogy az eredeti, tiltott szín ne lássék. Ha ez sikerülne, amit őszintén kívánok, szíves-örömmel elküldöm levelét to the charming old lady... a bájos öreg hölgynek.

Atvettem a ceruzát és oldalt álltam. Ekkor ezméltem rá, hogy mialatt a hivatalnokkal vitakoztam, a mögöttem állók nem zúgolódtak, mégcsak nem is köhésceltek, hogy türelmetlenségük tudomásomra hozzák. Ez újabb alkalom volt annak megértésére, miért tisztelik annyira újsütetű angol barátaim a „benn születtek” és egyedülálló modorukat.

Az „átírás” tökéletesen sikerült, az úgy happy enddel végződött és barátomnál a vacsora is kitűnőnek bizonyult.

Ma reggel, a közeli, teljesen üres postahivatalban ajánlott küldeményt kellett átvennem. A csinos szöke hivatalnoknő a zsi-

nórral odabiztosított golyóstollra mutatott. Miközben aláírtam nevemet, csodálkozással állapítottam meg, hogy színe piros.

(De még mielőtt tovább beszéltem történetemet, hadd mondjam el itt, zárójelek között, hogy rendkívüli előszeretettel beszélek ismeretlenekkel, akárhol is találkozom velük. Az élet az én kísérleti nyulam, írtam egyszer. Engem minden érdekel, és minden emberre odafigyelek. Állandó kapcsolatban kívánok maradni embertársaimmal, környezetemmel, a jelen eseményeivel. A liftesfiút, mézszarosságát, autószerelőt, az asszonyt, aki fehérneműt mosza, sorsukról, családjukról, terveikről, véleményükről kérdezem. Mindegyik komolyan válaszol, láthatóan örül-

nek, hogy valaki törődik velük. Egyszer valamelyik barátnóm szememre vetette, hogy az utca népével keveredem.

— I don't mingle, I am learning... Én nem keveredem, hanem tanulok, — mondtam neki magyarulként angolul, mivel más nyelven nem értett.)

— Érdekes, — mondtam a postásiskiszonynak, — hogy piros ceruzával íratja alá nevemet a könyvében.

— Mi ebben a különös? — kérdezte, immel-ámmal.

— Az, hogy a szomszédos Angliában ez tilos...

A lány semmi érdeklődést nem mutatott, dolgai között matatott. Semmi sürgős munkája nem volt, unottan ástott, amikor ablakához odaléptem.

— Érdekl, mademoiselle, hogy miért tilos a piros tinta használata Angliában?

— Nem! — válaszolta határozottan. — Nem vagyunk Angliában...

Elmentem, anélkül, hogy kalandomat elmondhattam volna neki. A hölgy nem reflektált arra, hogy postáügyekben tudását növeljem.

Néhány napja az egyik drága élelmiszer-nagyáruházban volt dolgom, — talán a los-angelesi Gelson Marketjéhez hasonlóban. Ebben van egy óriási méretű sajt-, vaj-, és csemege-részleg, ahol a világ minden részéről érkezett inyenc falatokat árulnak, nem olcsó pénzen, sőt egyre drágábban. Eszékés ember lévén elnézegettem a nyálfakasztó falatokat, míg végül elhatároztam, hogy a Trapista apátok készítette finom sajtjából vásárolok egy keveset.

Kora reggel lévén, a részlegben teremtett lélek nem volt, a pult mögött rakosgató egyetlen kiszolgálólányon és jómagamon kívül. A lány nyilvánvalóan nem akart észrevenni. Talán még túl korainak találta a működést. — Tessék-lássék alapon tologatott dobozokat ide-oda. Végülis elvesztetem türelmemet.

— Kisasszony, — szóltam, — van itt egyáltalán kiszolgálás?

A hölgyike lassan felém fordult és visszakérdezett:

— Hol a száma?

— Nincs számom.

— Akkor sajnálom, — mondta és visszafordult.

— Mademoiselle... — mondtam. De nem folytathattam, mert anélkül, hogy visszafordult volna, hátraszólt:

— Monsieur, kár a strapáért. Ha nincs száma, nem szolgálom ki. Punktum.

— Mondja, Mademoiselle, — erősködtem, — tudja-e, hogy mire szolgálnak azok a számok?

— Nem tudom, de nem is érdekel... — felelte a lány, még mindig háttal. — Nekem azt mondták, hogy a vevők számát előbb el kell vennem, csak aztán szolgálhatom ki. Ehhez tartom magamat, Monsieur.

— Azt is mondták, hogy abban az esetben is ragaszkodnia kell a számhoz, ha egyetlen vevő van jelen? Amikor természetesen nem lehet vita arról, hogy kin van a sor?

A nő vállat vont, és én elmentem Trapista sajt nélkül.

Ezek a pincelakók. Az életből csak az arrahaladók cipőit, lábbait látják. Húszéves korukban már nyugdíjról álmodnak. Soha egy pillanatra nem érdekelte őket valójában az, amivel életüket eltöltik. Vannak, mert megszülték őket. Valahol vannak, mert odatették őket. Soha semmit nem vontak kétségbe. Soha semmit másként csinálni nem akartak, mint ahogy azt előtűk csinálták. Nekem eleinte óriási ugrott a vérnyomásom, amikor azt hallottam:

— Ah, ez lehetetlen! Ezt eddig soha nem csináltuk!

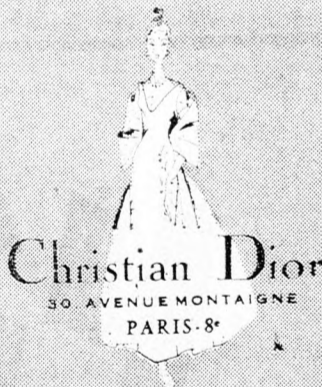

Mindennek ellenségei, ami új. Mindent gyűlölnék, ami változást jelent. Semmit sem próbálnak ki önmaguk, mindent elfogadnak, amit mondanak nekik. Reggel azzal ébrednek, hogy valahogy el kell tölteni a napot, lehetőleg a legkevésbé kellemetlen módon. Esznek, isznak, gyereket nemzenek, megöregszenek, meghalnak és semmit sem láttak abból a gyönyörűséges, egyedülálló, hasonlíthatatlan színjátékból, amelynek nézői, csodálói, résztvevői lehetnek volna.

De ők a pincében maradtak. Mivelhogy ott jól érzik magukat.

CSAK EGYETLEN TELEVIZIÓ

MUTATHATJA

ITT BE A VÉD- JEGYÉT

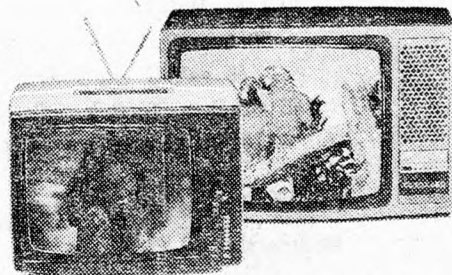
ITT
SCHAUB-LORENZ
MADE IN WEST GERMANY

KIZÁRÓLAGOS IMPORTŐR:

kinori ltd

TEL-AVIV, RCH. PEREC 4,
Tel. 621984, 624193

A VILÁG LEGJOBB TELEVIZIÓJA

Kapható a jobb elektronikai üzletekben

1981. január 9, péntek
5741. svát 4.

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Jehudi Menuhin hegedül, 13.00: Könyvű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, 16.05: Kodály művek, 17.00: Irodalom, 20.05: Péntek esti hangverseny, 23.00: Könyvszemle, — 0.10: Zeneművek, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin, 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Sport, 14.10: Még egy hét, 16.10: Érdekes emberekkel, 17.05: Külpolitika, 18.05: Háziállatokról, — 19.05: A héten történt, 20.10: Ima és dal, 21.05: Spanyol románok, 22.05: Nyomozás, 23.05: Pár beszéd, 0.10: Dallal a világ körül, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.30: Péntek délután, 16.05: Em lékek az operából, 18.05: Ez a véleményem, 20.05: Koncert, 22.05: Slágerek, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. január 10, szombat
5741. svát 5.

I. MŰSOR

8.05: Művészelemek, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zongoraszmok, 10.10: Haendel oratoriuma, 12.05: Hangjáték, 13.00: A színház világa, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, — 15.50: Könyvszemle, 16.30: Brahms élete, 20.05: Vivaldi és Mendelssohn művek, 22.05: Rádióvita, 23.00: Modern muzsika, — 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Kedvelt lemezek, 9.05: Humorós számok, 11.05: Téli találkozás, 12.05: Egy politikai karrier, 13.05: Könyvű zene, 14.10: Futballeredmények hanglemezekkel, 17.10: Erec-jiszráéli emlékek, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 20.20: Hanglemezek, 20.45: Sporthradó, — 21.05: Közéleti magazin, — 22.05: Mólavé Málká, 23.05: A rádió, tévé és a sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

8.05: Csodás dalok, 10.05: A színházban, 12.05: Rádiójáték, — 13.05: Interjú, 14.05: Régi kedvelt dalok, 16.05: Katonai együttesek, 18.05: Az orvosudomány és a zsidóság, 19.05: Slágerek, 21.05: Hagyományok, 22.05: Kiszabadult rabokról, 23.05: Könyvű és klasszikus, 0.05: Éji matarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

HOH * JERUZSÁLEM

1981. január 12-én, hétfőn du. 5 órai kezdettel, a Roth kultúrteremben, Jaffa u. 84.

TEADÉLUTAN

keretében
KERTÉSZ LILI
előadóművész, szórakoztató műsorsztár.

Háziasszonyok: Rogel Rózi, Gesztmann Klári, Braun Erzs. Költség hozzájárulás 5 Sekel

PÉNTEK

15.00: A FEKETE VARÁZS — „Matróz a lovon”.
15.30: A SZOMBAT FOGADÁSA
17.50: Arab játékfilm
20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE — Levezeti: Jákov Bánái.
20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
21.15: KEJLEMES SZORAKOZÁST! — Meni Peer és vendégei.
22.15: „A FÜGGÖNY LEGÖRDÜL” III. rész: A Haywire-házaspár eléri célját: a nő filmsztár, a férfi pedig producer lesz. De 1971-ben, a premieren. Land súlyos állapotban a kórházban van. Brooke és Bill régi emlékeket ele

venítenek fel. (Szines)
23.05: A HIVATÁSOSAK — „Miki Hamilton örülete”.
23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATEVÉ

8.10: Könyvrészlet
8.30: Természetráaj
9.00: Állampolgárság
9.20: Matematika a 8. osztály-nak
10.10: Judaisztika
10.30: Zeneóra a 4-6. osztály-nak
11.10: A mi barátaink
11.30: Beszélgetés Gálila Ron-Féder írónővel
12.00: Biráskodjunk!

* Finom gumiharisnyák
* Ortopéd fűzők
* Könyvű lúdtalpbetétek
* Sérvkötők

ORTHOPEDIA

„LABO”

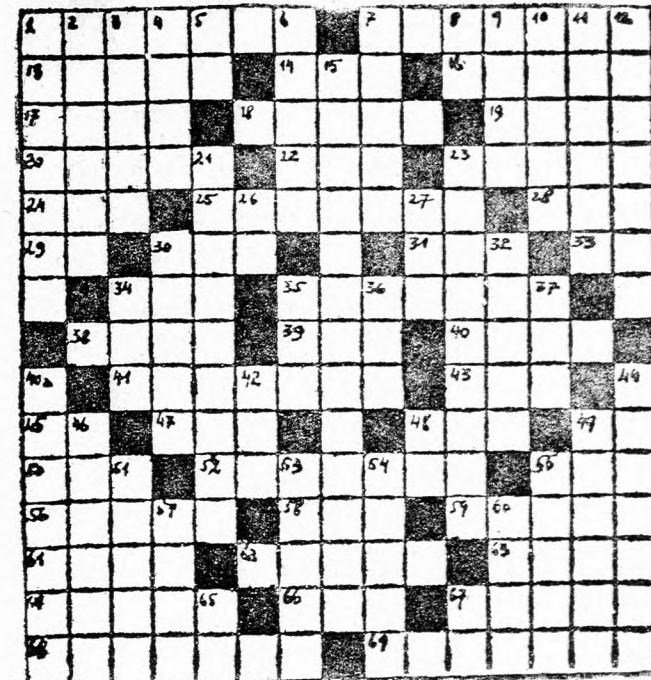
Haifa, Arlozorov u. 8.

12.30: Délamerikai zene
13.00: Biráskodjunk!
14.00: SZABADEGYETEM

SZOMBAT

18.02: RAJZFILMEK
18.30: DOKUMENTUM-MŰSOR
19.00: FILMZENE
20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — „Művészet és hagyomány”
20.30: MÁBÁT HIRMAGIN
21.00: Közérdekű közlemények
21.05: SPORHIRADÓ
22.05: „LENNI, VAGY NEM LENNI” — Ernest Lubitsch híres filmje, amely a második világháborúban játszódik le, a náci által megszállt Lengyelországban és egy szintársulatról szól, amelynek tagjai az ellenállási mozgalomban vesznek részt. — Főszereplők: Carole Lombard, Jack Benny, Robert Stack és Sig Ruman.
23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

PÉNTEKI KERESZTREJT VÉNY 88

VIZSZINTES: 1. Vissza: Wracław régi neve, 7. Népszerű énekesnőnk (Jaffa), 13. Németek angol szász gunyveve, 14. Mássalhangzója duplázva: visszhang, 16. Oceanjáró, 17. Spanyol folyó, 18. Elec..., anód és katód, 19. Lesz — spanyolul (népszerű slágerből közismert szó), 20. Görög betű, — 22. Kevert len, 23. Sinházózat, — 24. Magánhangzók, 25. Tábori árnyékszék idegen szóval (E=A), 28. Oel betűi keverve, 29. Hangszalan méh beszéd, 30. Vissza: férfinév, 31. Náriss egyenlői, 33. Rokong magánhangzók, 34. Széneféleg, idegen helyesírással, — 35. Sztrájkairól és hajógyáráiról híres város, 38. Város Arizonában, 39. Birka, 40. Peru fővárosa, — 41. Megbocsájtók, 43. Azonosak, 45. Ezt kötik a karóhoz, 47. ZDO, 48. Előad egyenlői, 49. Tars róvidítve, 50. Kor, 52. Ugryról, 55. Ó-val női név, 56. Gazember, — 58. E..., tehát latinul, 59. Fejék, 61. Vissza: M-mel: ruhát tisztítána, 61. Elbűvölő, ékezettel, 63. Rácsra egyenlői, 64. Nemzeti Dalnokok Országos Szövetsége, — 66. Egy angolul, 67. Egyszerű héberül, 68. Lappangó (betegség), 69. Román teniszező, nemrégiben Izraelben is játszott.

FÜGGŐLEGES: 1. Fuvós hang szeren játzó (E=U), 2. Negyven héberül, 3. Zaj, 4. G-vel a közepén: halkan mondod, 5. Latin kötőszó, 6. Sapkafajta, 7. Tiroli énekmód, 8. Raul végei, 9. Kunta Kinte lánya, 10. Büntetése magyarosított héber szóval, 11. Spanyol szocialista író és költő, — 12. Ilyen törvény is van, 15. Fizikus, kinek találmánya jelentősen előbbre vitte az orvostudományt, — 21. Az ókor legnagyobb hódítója, 23. Két azonos jelentőségű szó, az első E betűpótlással: irodalmi művet alkot, 26... Capone, 27. Azonos mássalhangzók, 30. Olmoz keverve, 32. Tú héberül, — 34. K. U. E., 35. Légnemű víz (Ü=Ö), 36. Ös, hibás névelővel, 37. Megnémult komika! 40a. Hol land sziget, 42. Theos része, 44. Mezopotámiai istennő, 46. Olaszszármazású filmszínész, 48. Erős egyenlői, 49. A mai Törökországban levő ókori város, 51. Vissza: szita, — 53. Az anyarozsban levő alkaloid, méreg és gyógyyszer, 54. Volt miniszter, 55. Izrael Kinával kötött fegyverügylete is ez, 57. Mosó betűi keverve, 60. Akta, 65. Kétharmad gabona, — 67. Utóirat idegen rövidítéssel.

Beküldendő:
Vizszintes: 35 — 68 — 69.
Függőleges: 11 — 15 — 21.

A pénteki 87. szám helyes megfejtései:

Vizszintes: 1. Szabócéh — 15. Kétféltiek — 50. Matador.

Függőleges: 7. Hédervári Kont — 13. Ékesíti a kart — 20. Lamartine A.

Nyereménykönyv:
GORKIJ:
ITALIAI MESEK

KERESÜNK
MUNKÁST/NŐT
KALAPOKHOZ
Davidovits kalapműhely,
kiadunk munkát házhöz
Tel-Aviv, Hákison utca 57,
tel. 826324

A HAIFAI MOZIK MŰSORA

ORAH — MÁSODIK RÉSZ
ÁMFI — PER NÉLKÜL
ACMON — HAGYMA MEZŐ
RON — A TOLVAJ, AKI EBÉDRE JÖTT
ÁRMON — KELLEMES REPÜLŐT

AMIG A KÉSZLET TART

Dupla ágyak matracokkal
1895.-SEKEL

AZONNALI SZÁLLÍTÁS
HÁROMAJTÓS SZEKRÉNYEK 1695 sekel
KÖNYVESPOLC 495 sekel
Íróasztal 595 sekel

„SEM” BUTOR

RECH. BUGRASOV 26 (A PINCEBEN). TEL. 03-280493

UJ KELET REJTVÉNYPALYAZAT 88
SZELVENY

50 ÉVES JUBILEUMI ÁRUSÍTÁS
ENGEDMÉNY 20%-IG

MERT MATZKINNÁL A RUHAK
A LEGSZEBBEK ÉS A LEGJOBBAK

Jöjjön ünnepelje velünk 50 éves jubileumunkat,
összes divatházainkban.

Csak „Matzkin” biztosíthat Önnek 50 éves gyakorlatot,
50 éves szakmabeli szolgálatot, a ragyogó divat 50 évét
... és valódi engedményt 20%-ig, a meleg, legdivatosabb
téli ruhákra, férfiak, nők, gyermekek és fiatal lányok számára.
Jöjjön el még ma. A tél útra indult. Induljon Ön is.

kihangsúlyozza az ön jó oldalát.

Matzkin divatház láncolat. Tel Aviv, Dizengoff 101., Allenby 74., Náchlát Benjámin 44.

Jeruzsálem: J. Levy, Jaffa u., Binján Háamudim. Haifa: Herzl-u. 37.

APRÓHIRDETÉSEK

8x17

ADÁS-VÉTEL

• JEHOVA vesz örökségeket, felszámolást, házastársi felszerelést, bútort, stb. 831494, 876224.

• VILLAGYBOROTVAK — javító szolgálat és árusítás. — Csácskés, Bialik 12, Ramat-Gan, 736164.

• PERZSASZÖNYEGEK — gyári szőnyegek nagy választékban — eladás — vétel — csere — szakszertű javítás — Berkovics, Haifa, Szidon 5 (Hánevím 14). Tel. 04-666779, Akko-Naharia taxizállomás mellett.

• VESZUNK régi bútort, frizderek, televíziókat, szőnyegeket, eladás — vétel — csere — 836315, 311845, 315483, Givatim.

• MERKAZ HAAVAZ, Tel Aviv, Hasdun 21, Tacháná Merkazit, 333769, naponta kóser, friss kacska, liba pulyka. Nyitva 8-17-ig.

• MODERN PARÓKAK minden színben 180 — hajpajtlók és fonatok. Látogasson el Szalon Inel, Allenby 93, Tel-Aviv 236682.

• CHAJIM vesz frizderek, anti bútorokat, szőnyeget, felszámolások stb. 820090.

• ERNEST vesz bútort, frizdiert, televíziót, szőnyeget és hagyatékat. Hához megy. 826233.

• HASZNALT frizderek! Házi és kereskedelmi frizderek vesz, elad, javít és cserél. "Kirur Levinsky" Szderot Har Clon 17, Tel Aviv Levinsky 90 sarok — tel.: 829554.

• TELEFONPOLCOK és asztalok, tükrök, fogasok, Senkin 6, Tel Aviv.

• VESZUNK használt bútorokat, frizderek, felszámolások, régiségeket. — 04-662066, 04-85009, 04-532861.

• BORKABATOK, szörmebundák szöveti árakban. Alakításokat vállalunk. Elite, Tel-Aviv, Ben Jehuda 37. — 655420.

• "BELLA" röntgen-egység és fotel nagyszéri állapotban. Tel.: 051-27061, — este.

• ELADÓ egytónusú páncélzetkény. — Tel Aviv, Allenby 124, ékszerüzlet, tel.: 03-625111.

• KOMOLY grúpió vesz festményeket és jominszuei europai műtárgyakat. Tel. 03-248568.

• NAGY engedmények gáz-, nett-, villanyvilágya és radiátor vevőknek. Löbl Eljahu, Jaffa, Sd. Jerusálaim 29.

• VÉNNEK rendezes vagy koncert zongorát, bármilyen állapotban. 742483.

• ELADÓK "Press Medical" folyóiratok 1979 augusztus 1980 október. Oscilometer, Pensometer és új antilipokabát. 03-736661.

• ELADÓ I 2 háló-szobá, francia bár, 70, jó állapotban. 03-293353, szombaton.

• FEKETE, új Breitshwanz bunda, alkalmas. Tel. 03-596012.

• ELADÓ formaika asztal 2 hosszabbító lappal, 180 sekel. Tel Aviv, 284632.

• GYÜJTŐ vásárol antik zsidóságtudományi könyveket és antik zsidó műtárgyakat. 03-795061.

• ASZTRACHAN bunda, mint az új és mosogép. 03-833910.

• ELADÓK kiváló minőségű nyúl- és báránypremből készült zakók. Nagy választék, megrendelésre is gyári áron. Nyitva reggel 7-tól este 7-ig. Száná, Tel Aviv, Pinszker 6, az udvarban, telefon: 03-294007.

• ELADÓ különlegesen szép könyvtár teljes szekrényekkel. Tel. 418774.

KÜLÖNFÉLE

• ILANA PAROKASZALON. Különleges Elura parókák 10-20% engedménnyel. Dizengoff 125, 03-224596.

• A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumban expressz javítások fél óra alatt, Tel Aviv, King George 5, Tel. 282429.

• A BOILER melynek segítségével csakon a villanyzámlája, "Mátechet Chásmal", a gyár 03-802145, ügyneke-cek, tel.: 03-394229, 03-415024, 04-726263, 04-709774, 02-242271, 03-754556.

• MAGI-CLEAN otthonában tisztít szőnyeget és kárpitozott bútorokat — 052-70645.

• HAMAVKIK nagytakarítás és polisz lakásokban, feregrítással, 1250 sz. enge-tyei, telefonoszelet 03 763028

• ASZTALOS szakmunkás javításokat és új munkák elvégzését vállalja, megbizható. Bach, Tel.: 03-284049.

• LOS TRONCOS", Jiszráel argentin luxus étterme a Natánja—Tel-Aviv országon, a Sonol benzinkútánál, icazi találkozóhely. Meghívja önöket ebédre és vacsorára, a hét minden napján, kellemes, elegáns légkörben. Továbbá speciális rendezvények, üzleti étkezések, esküvők, bár-micvák, születésnapok, barát-találkozók művészi műsorral táncal, vagy anélkül. Helyrendelés telefonon, csak a d.e. órákban, az irodában: tel. 053-36115.

• KIEGÉSZÍTŐ, rögzítésmentes kölesőnk a sikuntúyi minisztérium jószól-táinak, a Miskán bankban, — Tel-Aviv, Kaplan u. 2, tel. 258244.

• PLASZTIKFESTÉS szobánként 160 — Aito lakkozás 50 — Tökéletes tisztaság. 809267.

• OLCSON és gyorsan plasztik triszek és tolaójtók javítása. Tel. 03-231182.

• VALLALOK szoba- és ajtófestést, — fürdőkád és frizdiert felújítást, felelő-sséggel. 03-705249, este.

• DISZKRÉT barátnőt keresek 50-ig. Tel Aviv környékén. Telefon: 830454, — d.u. 4-5 között.

HÁZASSÁG

• RIKA SCHERF nemzetközi házasság-közvetítő iroda a Karmelot, Haifa, Há-fíbi 12. alján sikeres házasságokat min-den korban. Szülők! Házasságok gyerme-keiknek tudtuk nélkül. 04-330533.

• FIATALOS, finomlelkű özvegyasszony, 58. jómegjelenésű magyarokú életjárásat keres. "Aviva" jellegre. POB. 274, Asdod.

• 70 EVES férfi, alacsony életjárást ke-res. POB. 28034, d.u. 2 után.

• LENGVEL, jószituált, 62/166 felelő-sséget keres 58-ig. Tel-Aviv, POB. 28034, — „62/166" jellegre.

• 64 EVES, özvegy, jómegjelenésű, fia-talos szellemű főorvos, 03-232549, „Ofert",

• AMERIKAI NŐ keres férfit (60-65 között), aki Amerikába utazna. Tel Aviv, POB. 2423.

• JÓLSZITUÁLT asszony megismerked-ne 65-68 éves férfivel, komoly célból. Tel. 719553.

• ELVÁLT, jószituált, 50/165 férfi, fe-lelősséget keres. POB. 28281, tel. 995897.

• JÓLSZITUÁLT, román, 73 éves nyug-dias, megismerkedne becsületes, hozzá-látó asszonnyal. Haifa, POB. 998.

• 54 EVES, jómegjelenésű, művelt ö-zvegyasszony órási gazdasággal. — Tel.: 03-232549, „Ofert",

• JÓMEGJELÉSEŰ, 54 éves, németor-szági, özvegy turistánő, gyárral. Tel.: 03-232549, „Ofert",

• 57 EVES európai, jómegjelenésű, sző-lő, özvegy gyáros. POB. 28281, tel. 995897.

• Kulturált, jómódú hágyománnyú, — megismerkedne fiatal, csinos nővel, 62 körül. Tel.: 04-58653.

• ROMÁNIAI szép önlő özvegyasszony, rendezett lakással, — megfélelő keres 67-ig. Haifa, POB. 8380.

• SZIMPATIKUS özvegyasszony lakás-sal, megismerkedne németül beszélő in-telligens férfivel. 63-ig. POB. 1334, Tel-Aviv, 1953/D jellegre.

• NAGYON jómegjelenésű, németor-szági lakó 37/180 mérnök rokonom ré-szére megfélelő partnert keresünk. — Kérünk kértet visszaküldök. — POB. 1334, Tel Aviv, „9081/L", 64397.

• JÓMÓDÚ, szép orvsnő komoly ékos házastársat keres 62-ig. Levelek: Haifa, POB. 33812 címre.

LAKÁS

• ELCSERELNEM 3 szobás, Jaffa Dálet-ban lévő Amidár lakószomságot Haifa-ra. — Tel.: 04-441039, este.

• ELCSERELNEM bñ-bráki, Kirját Herzóban lévő 3 szobás Amidár lakószo-mat kisebbre. Tel. 704984, d.u. 5 után.

• ELADÓ 3 szoba Kfár Szóhá központ-jában. Tel. 12 óra után 052-20320.

• CHOLONRAN, Sárét 11. eladó 4 szo-bás luxus, szobrényekkel, amerikai kony-hával. 03-806584.

• ELCSERELNEM 3 szobás, 74 négyzet-méternyi, II. em. rechovozi Amidár la-kószomságot, hasonlóra Cholon, Kirját Sár-éiben. Tel. 17 óra után: 806639.

• KIADÓ 2 és fél szobás lakás telefonnal, jó állapotban, Alkalmis iródnak. T. A. 297895, 283928.

• ELADÓ 2 és fél — 3 — 4 szobásak másodkézből, Rát Jámban, Erdéklődni "Uri és Simon" közvetítők. Tel. 865330.

• TEL RARUCHAN havibérbe másfél szobás főszobával és mellékhelyiségek-vel együvéltető ideinek. 03-478406.

• CHOLON Kirját Sáréiban, a Szuper-market mellett, háromszobás másodk-emetel, étkezőszobával, szobrényekkel és amerikai konyhával. 03-806913.

★ HAIFA ★

• BAZAR LODZIA, szug álef és bét, a Rech, Sapira 16 szám alól, a 14 szám alá költözött. — Haifa.

• FOGPROTEZISOK expressz javítása felújítása Anshacher. — Neugdíjasoknál jelentős kedvezmény. Haifa, Akiba-u. 27/a. 04-664841.

• HAIFAN! Réglből — új! Polttur, bú-torok felújítása otthonában. 04-712979 — látogatás díjmentes.

• HAIFAI kárpitos vállal mindenféle kárpitos munkát, régi újra cserél. Tel. 04-232674.

• HIRDETESEK szakszertű megfogalma-zása az összes újságokba, kiadóhivatali árakon. "Sachar" hirdetőiroda, Spania 13, Haifa. 04-669223, családi hirdetések este 04-85147.

• VESZEK mindenféle tollat, meglé-zésre házböz jóvak. STERN, Haifa, Jaffa u. 131. Tel. 04-521986.

• HASZNALT bútorokat, frizderek, házfelszámolásokat régiségeket veszek. — Tel.: 04-643671.

• BÚTOROKAT frizderek, felszámó-lásokat, antik tárgyakat veszünk Tel.: 04-510107, 04-669467, 04-228124, 04-228397, Haifa.

• ELCSERELNEM kirját-Atól 3 szobás Amidár lakószomságot hasonlóra, Tel Aviv környékén. Kfár-telek az Átra. — Telefon: 03-621031, d.u. 6-ig és 03-860317, egész nap.

• VALLALON idős férfi/nő gondozást. Haifa, POB. 1544.

• ATADÓ fodrász szalon állandó ven-dégközzel, teljes benandózással. — Haifa, tel. 04-647903, vagy 04-661284.

• GYAKORLOTT lakatos keresünk kőcsészék, teljes benandózással. — Haifa, tel. 04-647903, vagy 04-661284.

• ÖZEBETEK és metépeletek ajánlá-sokkal, Fried közvetítő úján, Haifa. — Herzi 55, tel.: 04-664710.

• ELEKTROTECHNIKAT keresünk 85 éven felüli szakosított magasszűltű-vel áramkörben, Magas bér. Manpower, 04-526780.

• KFT SZORA zárt érkellet, éleket-sorokkal a Rech, Hessen, első emelet, 175,000 sekel. Tel. 04-666897.

• FIGYELŐK: Lakások, üzletek, irodák, szobrényekkel, fűszerüzletek, házak kulcsnévtár árakban és havibérbe. — Telefon 68613, Benis Szruolovic, Haifa, Hecalon 5.

ÁLLÁS

• IRODAI munkához és számlázáshoz 670 németül, románul beszélő nyugdjas nő részleges elfoglaltságot keres. Tel-Aviv, POB. 28026, "Pensioerit" jellegre.

• KAUNUSZ csemegeüzem keres számlá-mestereket — érdeklődés telefonon: 03-99028 számán.

• CUKRASZI keresünk állandó munkára, 297430 — 612864, Tel Aviv.

• BÚFÉ munkásoknak keres biztosított társaság, részben munka is lehetőségek. Jelentkez: "Menora", Sd. Rothschild 13, Dávidnál a büfében, 12-14 óra közt.

• Szakmunkásoknak, varrónőket és 6-8 órák keres tákáshoz, "Mor", Allenby 79, 291580.

• GYAKORLOTT, németül, itálidül be-lő, fel-avít metépelet ajánlókú idős férthez/nőhöz. — Telefonszámot kér. — POB. 1334, T. A., "7984/D".

• ÉNE BRÁK, Kirját Herzóban meté-peletet keresünk ajánlásokkal, irrit tu-dással, gyermekek mellé, 7.30-14-ig. Tel. 03-701059.

• IDŐS asszony keres nőt csak bent-alváásra, jó feltételek a megfelelőnek. — Tel. 03-287333.

• EGÉSZÉSGES idős hölgy gondozás-ra németül, vagy lengyelül beszélő asz-szonyt keresünk háziorvos, hetenként délelőtre és háromszor délután 5-től 11 óráig. Tel. 268364.

• KÁVEHÁZ és cukrászda két eladó-nőt keres. Tel Aviv, Rech, Hágáll 9, tel. 331643. Részletek a helyszínen.

• ÖNNALLO jómegjelenésű, dinamikus fiatal nőt keresünk luxustertem vezé-tésére. Tel. 053-36115, reggel.

• ELSÓRANGU cukrász, torta és bu-rekasz szakértő, jó feltételek a megfelelő-eknek, Beer Seva, telefon 79791, vagy 79294.

JERUZSÁLEM

• NEMET géprót/nőt keresünk — Karl Stern, Jeruzsálem, Báká, Rech, Jehuda 4, tel.: 02-716538, este 7 és 9 között.

• NEMETUL és franciául beszélő idős hölgy részére befogadó családót keresünk, jól fizetünk. — Jeruzsálem, POB. 1386.

• HÁZVEZETŐNÖT keresünk hetenként 3-szor, jó feltételekkel, Jeruzsálem, — Dizskin u., 02-639349.

ÜZLET

• ATADÓ jölménő minimárket Rison-Lecionban, Smilansky 26 (a realgimnázium mellett).

• KIADÓ angró és detail cukrászda Givatim központi helyén. — Keresünk cukrászsedet, nőt, takarító/nőt és el-adódot. Givatim, POB. 807.

ROMIKA
GYÁRTMÁNYU PAPUCSOK, CIPŐK ÉS CSIZMÁK
UJABB SZALLITMÁNYA ÉRKEZETT

ROMIKA

Kapható: ETERNA, DIZENGOFF
Az Eterna cipők főügyneksége:
TEL-AVIV, RCH. DIZENGOFF 115.
A papucsok (káfkáfim) nem fából készültek

KERESÉS

• KOVACS JÁNOSNÉ, Budapest 1073. — Barszky u. 14. keresi unokahúgát BOHM KATALINT, akinek apja Böhm József és anyja Rosenbaum Irma volt.

WIZO * NATANJA
Kirándulók, figyelem!
Január 11-én, hétfőn reggel pontosan 6 órakor indul az autóbusz az új Sekem elől (Egged mellett).

Előzetes
Január 18-án, hétfőn, Jennie Kessler lép fel teast kere-tében.

AGGOKHÁZA
keres APOLÓNÓT órabérre
Tel. este: 733291, szombat kivételével

F. Steiner
NŐI RUHAGYAR
a TÉLI gyártási felesleg teljes KIARUSITÁSA
ENGEDMÉNYEK:
20% — 50%
Bluzok, ruhák, 2-részesek, szoknyák és nadrágok kis hibával
Eladási raktár magánszemélyeknek: T.A., Levanda u. 30, III. em (lift van). 16-os autóbusz.
Nyitva: 8.00—16.30-ig.

DRÁGA FERJEM, EDESAPÁNK, NAGYAPÁNK
FRENKEL NÁNDOR
(Azor)
70 EVES SZÜLETÉSNAPIJÁRA
MÉG SOK EGÉSZSÉGES, BOLDOG ÉVET KIVANNAK
szerető feleséged,
gyermeked és unokáid

Felejthetetlen drága férjem, apánk, fiam, testvérünk és sógorunk
Deutsch Jiszraél (Imre) 77
Arad — Bukarest — Natanja
ELSŐEVES ÁZKARAJÁT
1981 január 13-án, kedden délután 3 órakor tartjuk a natanjai, sikun-vatikimi temetőben.
Autóbusz indul Natanja, Rechov Stampfer 6 szám alól délután 2.30 órakor.
A CSALÁD

BEZÁRUNK!!!
SCHNEIDMAN-HÁZ, DIZENGOFF 128, TEL-AVIV

UTOLSÓ ALKALOM!
1-14-IG

Ui szállítmánv!
Külföldi férfi
battedressok
gyanuból
és corduroyból

- ★ CARMEL SZŐNYEGEK
- ★ BÖRRUHÁZAT
- ★ NYUL-SZÖRMEK
- ★ ELSŐRENDŰ DIVAT
- ★ GYERMEKRUHAK
- ★ ÁGYHUZATOK ÉS TÖRÜLKÖZŐK
- ★ ÉKSZEREK ÉS ÓRAK

FIZETÉS CSAK KÉSZPÉNZBEN VAGY HITELKÁRTYÁVAL
Nyitva szombat este is — 18 óráig

93

יום א' הגורלי

לפי כל הסמנים בימי א' הגורלי גורלה של ממשלת הליכוד כשהתברר, האם אפשר למנוע התפטרות אחד השרים או לא. אך נדמה, כי לא נוטה לאמת, אם נקבע כי גורלה של ממשלה זאת תהיה זה מכבר ומדובר רק במקרה. המונח "ביתר" במשיכת הזמן, אלא שבמים ה"אחרונים" מסתבר, כי גם בחוגי הקואליציה הולכת ומתחזקת הדעה, כי אין טעם במציאת פתרונות דחוקים ומאלצים של מיני קומבינציות אשר בשרתן הישרי דה להאריך איכשהו את תקופת הגסיסה של הממשלה ומוטב לסיים את תקופת הכוונה בכבוד. הנה הכרה במציאות והנה קת מסקנות. כי הרי אפילו תימצא אינו נוחתה פלא שתתקבל על כל הצדדים, הרי גם זאת לא תמונע משרב הדש כי הרי כל הקיבוצי הוא בנוי כך כי הניגודים הפנימיים המינים המקור, למעשה למשך ברם התכופים המשתקים את פעילותו הקרינה.

נראה, אפוא, כי אפילו יצליחו למנוע במאמצים רבים, על הפער בין עמדות הרביץ המור - הפיתרון האמיתי המסתובר ביתר, במצב הנוכחי, הוא ההליכה אל העם - הדיינו הקדמה בהתדוות.

SZOMBATI NAPTÁR

1981. január 9. péntek
5741 Svát 4.

GYERTYAGYUJTÁS:

Jeruzsálem 4.14
Tel Aviv 4.33
Haifa 4.22

1981. január 10. szombat
5741 Svát 5.

A SZOMBAT KIMENETELE:

Jeruzsálem 5.32
Tel Aviv 5.29
Haifa 5.30

A HETI SZIDRA:

BO

Gazdaságos fatányéros otthonában.
Kóstolja meg a

GIONY

UTÁNOZHATATLAN KABABJÁT.

„Giony” kábab toasterben, grillen vagy tepsiben jóízű, mintha szén-sültön készült volna.

„Giony” féle kábab ünnepi étel.
Felvágott és hús.

Eladás nagyban és kicsinyben

GIONY & RETTA

Rech. Hillel Házakén 8,
Tel-Aviv, tel. 656610.
(Az Allenby-mozi mögött)
Vasárnap délután zárva.

Benyújtjuk vizum-kérvényét

MINDIG AKÁRT UTAZNI AMERIKÁBA
Most olcsóbban - jobban.
Nálunk nemcsak jegyet kap.
CANAANTOURS, tel. 229125
TEL-AVIV, Ben. Jehuda 113.
Beszélünk magyarul

ÚJ KELET

FOGGETLEN NAPILAP
67770 Tel-Aviv,
Rech. Hárákevet 52
P.O.B. 831 - Tel. 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért - Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Ábu-Chácérá barátja szolgáltatott adatokat az «Őszibarack dosszié»-hez

Megbízható értesülések szerint az „Őszibarack dosszié” adatai, amelyek dr. Burg frakciójára (Lámifne) vonatkoznak, Eli Ronén tel-avivi vendéglóståól származnak, aki Ábu Chácérá vallásügyi miniszter baráti köréhez tartozik.

Az említett információk szerint a belügyminisztérium nagyobb összegeket juttatott olyan helyi tanácsoknak, amelyeknek élén VNP-tagok állnak s ezek a „pénzfelesleget” visszajuttatták a Lámifne-frakciónak.

Eli Ronén tegnap az egyik déli lap munkatársának adott nyilatkozatában azt mondta, hogy valóban panaszt nyújtott be a rendőrséghez egyes olyan közösségi tanácsokkal kapcsolatban, melyeknek élén Lámifne-tagok állnak. „Ezt azonban állampolgársági kötelességből tettem, nem pedig azért, mert a vallásügyi miniszter baráti köréhez tartozom” - hangoztatja.

Az „Őszibarack dosszié” ügyének nyilvánosságra hozatala óta számos további feljelentés érkezett a rendőrséghez különböző politikai személyiségek ellen. Ezeket is csatolták az aktához.

Az „Őszibarack dosszié” egyéb ként szerdán eljuttatták Jicchák Zámir professzor, a kormány jogtanácsosa kezébe. Zámir professzor közölte, hogy tüzetesen áttanulmányozza az aktát, - „ez azonban néhány napot vesz igénybe. Nem csak el kell olvas-

ná, hanem mérlegelni is kell a dosszié tartalmát” - hangsúlyozta Zámir.

Kiemelte Zámir azt is, hogy az „Őszibarack dosszié” ügyénél kizárólag az íratok tartalmát veszi figyelembe, teljesen függetlenül a volt rendőrfőkapitány elbocsátásának ügyétől. „Ez politikai jellegű közügy. A vizsgálóbizottság létesítésével kapcsolatos követelés, valamint a más vita nem tartozik hatáskörömbé”.

A TELEPÍTÉSI AKCIÓ SIKERE

Családok százai jelentkeztek a Jordán völgyi letelepedésre

A héten ismét kiderült, hogy vannak még chálucok Izraelben, akik hajlandók határmenti, vagy legalább is a határ közelében lévő településeken felépíteni a jövőjüket. Nem okozott különösebb meglepetést, hogy a lakosság decentralizáló központ felhívásának több, mint 1100 olyan család tett eleget, amely hajlandó a Jordán völgyében lévő szövetkezeti falvakban letelepedni.

Ez a tény bizonyos fokig kellemetlen helyzetbe hozta a szervezőket, mert a Jordán völgyi szövetkezeti falvakban összesen 150 család számára van csak hely. A siker azonban felbátorította az illetékeket, akik most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy hasonló akciót szervezzenek a Jordán völgyi kibucok népességének növelésére.

A tel-avivi Bnéj Brit székházat valóságos ostrom alá vették annak ellenére, hogy tudták, miszerint a feliratkozás csak 10 óra-kezdődik, sokan már reggel 6 órakor sorba állva várták, hogy az ajtókat kinyissák. A késő esti órákban, amikor a feliratkozás már hivatalosan befejeződött, még mindig hosszú sor várt arra, hogy bejusson az irodahelyiségbe és felvételét kérvényezze a Jordán völgyi szövetkezeti falvak egyikébe.

Jisráél Gorálnik, munkaügyi és népjóléti államtitkár, az akció egyik felelőse tegnap arról beszélt, hogy meglepte a nagyszámú jelentkező, mert eddig az a hiedelem járt, hogy nem lehet elegendő számú jelentkezőt találni a már meglévő településekre.

Hurwitz elutasította a munkanélküliséggel foglalkozó napirendi javaslatokat

Hurwitz pénzügyminiszter tegnap a Kneszetben a legerélyesebben elutasított három napirendi javaslatot, melyek a hadiüzemekből történő elbocsátásokkal foglalkoztak.

A miniszter azt hangoztatta, hogy ugyanazok követelik tőle a jelen állapotok fenntartását és az elbocsátások elhárítását, akik fizetésemelést követelnek a pedagógusok számára. Igaz, hogy létezik munkanélküliség-problema, ez azonban csekély. - He-lyesebb munkanélküli segílyt folyósítani, mint mesterséges módon fenntartani üzemetek, alkalmasítottakkal, irodákkal, telefonokkal.

ká Grossman, Charlie Biton és Száádjá Marciano nyújtotta be.

Kirgiziaról tárgyal a Legfelsőbb Szovjet

Moszkva (-). Moszkvában tegnap összeült a Legfelsőbb Szovjet, hogy a kirgiziai biztonsági helyzetről tárgyaljon. A tárgyalást azt tette indokolta, hogy a múlt hónap elején meggyilkolták Szułtan Ibrahimov kirgiziai miniszterelnököt.

Az ügyet homály fedi és nyugati újságíróknak nem sikerült adatokat kapni a merénylők személyéről.

Drága apánk, nagyapánk, dédapánk
GLUCK MÓRIC (MOSE)
Anarcs - Rechovot
elhunyott bennünket.
Temetése ma, 1981. január 9-én, pénteken délelőtt 10.30 órakor lesz a rechovoti új temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD
Rechovoton és Budapesten

Mély fájdalommal tudatjuk drágánk
Dr. A. A. LÖBL ז"ל ÖZVEGYE
Dr. Blanka Löbl (Quitt)
elhunyott.
Temetése ma, 1981. január 9-én בשבת ט"ו שבט ה'שמ"א péntek délelőtt 11 órakor indul a Dafna utca 5. sz. a., halottasházból a kirját-sauli temetőbe.
ROKONAI ÉS BARÁTAI
(Autóbusz áll a kísérek rendelkezésére)

Felejthetetlen drága férjem, édesapám, testvérünk, rokonunk,
Berkovic Ludwig ז"ל
Michalovec - Antwerpen
A ZKÁRAJÁT
1981. január 11-én, vasárnap délután 3 órakor tartjuk a natanjai sikun vátkimmi temetőben.
Találkozás a „Maxim” szálloda előtt (Dávid Hámelech u.)
A CSALÁD

Felejthetetlen feleségem, testvérünk, sógornók
FRIEDMANN ESZTER (Baby) ז"ל
szül. ENGELMAN
Bonyhád
slosimja letelével
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk 1981. január 11-én בשבת ט"ו שבט ה'שמ"א délután 3.30 órakor, a kirját-sauli temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drágánk
WILHELM HENRIK ז"ל
LONDON CUKRÁSZDA
Brassó - Tel-Aviv
elhunyta óta 30 nap telt el.
AZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk vasárnap, 1981. január 11-én. - Autóbusz indul 3 órakor a London cukrászdától, Rech. Ben Jehuda 186, a Báb-Jám-Cholon-i temetőbe.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen férjem, apánk, nagyapánk
Jicchák Eizik Goldstein ז"ל
Püspökladány - Petách-Tikva
AZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
vasárnap, január 11-én, délután 15 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben. - Autóbusz indul 14.30 órakor, Petách Tikva, Shapira I. sz. alól (Shapira-Herzl sarok).
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

SZINES TELEVIZIÓT ELRAD VÁSÁROLJON
SERVICE * BIZTOSÍTÁS * EGYENI KISZOLGÁLÁS
I. T. T. * SONY * BLAUPUNKT
NORMANDE * NATIONAL * SHARP
GRUNDING STB.
ÚJ OLÉKNAK ADOMENTES
ELRAD - Cvi Or B. M.,
Az Ön üzlete, rech. Allenby 106, T. A., tel. 03-621924

SMUEL FLATO-SHARON KNESZET-KÉPVISELŐ A JIDDIS NYELV ÉS KULTURA FELELESZTÉSÉÉRT
A JIDDIS SZINHÁZ BEMUTATÓJA:
« OIFN PRIPECIK... »
A JIDDIS HUMOR ÉS NÉPDAL MÁSODIK FESZTIVÁLJA, AZ IZRAELI SZINPAD NAGYJAINAK SPECIÁLIS RÉSZVÉTELEVEL (ÁLEF-BET SORRENDENBEN)
JAFFA JARKONI
Anabella * Jenia Feyerman * Terry Gabor * Cvi Goldberg * Jeny Kessler * Borrel Livianu * Carol Marcovici * Mihaela Marcovici * Michael Natan
MIRIAM FUCHS
(„ALO, ADON CIBOTERO”)
Zene: HORIA ALEX * Konferál: ANABELLE * Rendező: CAROL MARCOVICI
CSAK 4 KÜLÖNLEGES ELŐADÁS ORSZÁGSZERTE

TERRY GABOR

TEL AVIV - „Héjchál Hátárbut”
8 órakor - 1981.2.2

KIRJÁT JÁM - „Nicán”
péntek, 81.1.30 - este 9 -kor

HAIFA - „Auditorium”
szombat, 81.1.31 - este 7.30-kor

BEER-SEVA - „Gilát”